Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК ХС. Ч. 6. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 12-го СІЧНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 12, 1983 No. 6. VOL. XC.

ВИСЛАНО МЕМОРАНДУМ ДО ОН В СПРАВІ ГОЛОДОМОРУ

Ню Йорк, Н.Й. (ОУПС УІП). — Перебуваючи в осідку Об'єднаних Націй голова Екзильного Уряду УНРеспубліки проф. Ярослав Рудницький переслав 1-го січня 1983 року меморандум-пригадку про голодовий голокост в Україні в 1932-33 роках генеральному секретареві ОН.

У меморандумі подано подробиці про варварські методи виморювання голодом і про кількість заморених людей в 1932-33 роках, цитуючи при цьому совєтські джерела. Меморандум зредаґовано англійською мовою з нагоди 50-річчя голодомору.

ДЕЛЕҐАЦІЯ ІСНО ВІДВІДАЛА МИТРОПОЛИТА СТЕФАНА

Філядельфія, Па. — У п'ятницю, 31-го грудня 1982 року, Митрополит Стефан, Архиєпископ філядельфійський, прийняв на окремій авдієції делеґацію Світової Координаційної Ради Ідеологічно Споріднених Націоналістичних Організацій у складі: Павло Дорожинський, д-р Володимир Михайлів, проф. д-р Петро Стерчо й Володимир Процик.

Делеґація зложила новорічні й різдвяні побажання Митрополитові Стефанові й усій ієрархії та духовенству Української Католицької Церкви в Америці від проводів і всього членства 29-ох організацій в різних країнах, що входять у склад ІСНО, а зокрема щирі й сердечні побажання з нагоди іменин Митрополита Стефана.

Делеґація, турбуючись деконсолідацією у керівних органах Українського Конґресового Комітету Америки, висловила подяку ієрархії Української Католицької Церкви в Америці за її звернення до провідників українських організацій, щоб вони привернули єдність організованого суспільно-громадсього життя. При тому делеґація дала запевнення повної підтримки головного предсідника СУК „Провидіння", о. шамб. Стефана Чомка, у його заходах, щоб привернути консолідацію в УККА, тим більше, що є познаки про можливість поширення конфлікту в інших країнах, а зокрема на форум Світового Конґресу Вільних Українців. Делеґація запевнила Митрополита Стефана, що проводи й членство всіх складових організацій ІСНО стоять на принципі повного об'єднання і співпраці всіх українських самостійницьких і соборницьких установ в одній суспільно-громадській централі в кожній країні на базі збереження автономії кожної складової організації й без домінації в централі будь-якої одної організації або середовища.

Митрополит Стефан висловив надію, що в українському суспільстві християнські принципи братньої любови переможуть всі відосередні сили, які сіють незгоду. „Тому об'єднані спільною молитвою кріпімся у наших сподіваннях, бо, як каже Псалмопівець: „Господь свого народу не відкине і спадщини своєї не полишить".

Митрополит подякував делеґації за побажання й підтримку для заходів, щоб привернути громадську єдність у суспільно-громадській централі для загального добра.

Появилася брошурка „Український студентський рух у Польщі"

Торонто, Онтаріо. — Заходами Союзу Українського Студентства Канади появилася тут однотисячним накладом брошурка кишенькового формату на 32 сторінки, з матеріялами-документами, які насвітлюють, хоч однорічну, проте дуже вагому діяльність Спілки Українських Студентів Польщі (СУСП), що постала на початку 1981 року і, на жаль мусіла припинити своє леґальне існування в грудні, того ж року.

Через введення військового стану в країні, СУСП не дістала урядового визнання на тій начебто підставі, що українці вже „достатньо репрезентовані" в Польщі Українським Суспільно-Культурним Товариством — єдиною українською установою, що апробована державою.

Подув волі у Польщі, вільна діяльність професійної спілки польських робітників „Солідарність", сільської спілки „Солідарність приватних рільників" та студентського Незалежного союзу студентів сприяли постанню організації українських студентів у Польщі і так само, з припиненням періоду волі, припинилася і діяльність СУСП. Проте матеріяли студентської спілки настільки цінні, що вони викликали велике зацікавлення по українській діяспорі, а це спонукало канадських студентів видати згадані матеріяли окремою публікацією, як повідомили під час відвідин щоденника нещодавно Роман Ващук і Нестор Микитин, представники СУСК — Комітету Оборони Людських Прав. Брошурку можна купити за одного доляра, пишучи на адресу: SUSK, Human Rihts Comm., 191 Lippincott St., Toronto, Ont.

Відбудеться вакаційний курс у Римі

Дітройт, Миш. (УПСО). — Український Католицький Університет у Римі влаштовує 13-ий Вакаційний Курс від 23-го червня до 24-го липня 1983 року.

Загальна тема курсу — „Напередодні Українського Тисячоліття". Теми викладів: „Родина в християнському мисленні", „Роля родини в укранській спільноті", „Любов і родина в українській літературі", „Вплив візантійського мистецтва на Русь-Україну", „Питання прийняття християнства в Україні", „Релігійні мотиви в українському фокльорі", „Українці в діяспорі", „Початковий курс італійської мови". Викладатимуть: о. д-р О.Баран, д-р В. Ісаїв, д-р М.Лабунька, д-р В. Лев, д-р Б. Лончина, д-р М. Марунчак.

До участи в Курсі запрошені всі особи, які цікавляться згаданими темами. Ближчі інформації дає: В. Лев, 289 Wilton Rd., East Ridgefield Conn., 06877, tel.: (203) 431-3785.

ДОРАДЧА КОМІСІЯ президента Реґена для соціяльного забезпечення повідомила, що вона зближається до одноголосного вирішення важливого питання про пенсійний фонд програми соціяльного забезпечення. Комісія, що складається з 8-ох републіканців і 7-ох демократів, є майже готова до представлення остаточного пляну Президентові перед 15-им січня ц.р. Хоч

СССР є — економічно „самовистачальний"

Вашінгтон. — Центральне Розвідче Агентство ЗСА Сі-Ай-Ей, в опублікованому звіті, подало, що СССР, не зважаючи на недоліки в економіці, є „самовистачальною" і можливо „найбільш самопевною індустріяльною країною в цілому світі".

„Здібність совєтської економіки бути життєздатною помимо відсутності імпортів є куди більшою від інших індустріяльних країн", — сказано в цьому звіті, поданим до публічного відома Конґресовою комісією в справах економіки. Комісія далі подала, що хоч на загал покажчики совєтської економіки є незадовільними, це не означає, що СССР тратить життєздатність і динамізм.

У звіті також сказано: „СССР є вийнятково добре вивінованим в природні багатства, і з його багатством в людському елементі, капіталом і матеріяльними ресурасами, СССР є самовистачальним". Але, сказано у світі, „коли ми говоримо про самовистачальність ми не маємо на думці цього факту, що СССР не потребує торгівлі з іншими країнами".

В останніх кількох роках СССР мав дуже погані урожаї і тому збіжжя треба було купувати за кордоном.

Населення Совєтського Союзу нараховує тепер 270 мільйонів осіб, з чого 147 належить до робочої сили. Ця сила, згідно зі звітом, „є добре вишколеною і свідомою". До неґативних аспектів совєтської економіки Сі-Ай-Ей зараховує „відсталість економічної системи у видайності і брак технологічного поступу".

В СССР почалась нагінка на дармоїдів

Ню Йорк, Н.Й. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Джан Бирнс повідомив у вівторок, 3-го січня з Москви, що виглядає на те, що нове совєтське керівництво намагається розпочати бій з дармоїдами, прогульниками, пияками, недобросовісними працівниками та всякими іншими порушниками „трудової дисципліни".

У своїй промові Юрій Андропов вже попередньо нарікав на „погану працю, неактивність, безвідповідальність". Негайно після перебрання влади у свої руки Андропов обіцяв зайнятися справою лінивства, апатії, прогулів (невиходу на працю), пияцтва.

Політбюро КПСС видало спеціяльну постанову, якою заохочується простих людей, як там сказано, писати листи у відповідні інстанції, викриваючи лінивство, погане керівництво, розбазарювання і розкрадання державного добра, заохочуючи поборювання всяких злочинів та іншого суспільного зла, які привели совєтську економіку майже до повної руїни.

„Правда", офіційний орган КПСС, почала вже друкувати листи, яких вона заявляє, напливає багато. Подібні листи та подібні заклики були вже і перед тим у совєтській пресі. Новим є те, що ці питання підкреслено ставить новий лідер Совєтського Союзу, який здобув славу під час свого 15-літнього перебування в КҐБ, совєтської розвідки і таємної поліції внутрішньої безпеки, як людина, яка вимагає продуктивности і вживає жорстоких способів, щоб добитися свого.

Для совєтських громадян ця риса більше, ніж усі інші риси нового лідера, відрізняє його від його попередника Леоніда Брежнєва. У своїй ранній стадії правління Брежнєв виглядав як прихильник спокою і стабільности після терору Сталіна і „запаморочливих проєктів" Хрущова, як їх назвала колись „Правда". Але, коли Брежнєв почав старіти, його правління пов'язували з бездіяльністю.

Виринув конфікт у військових колах Сальвадору

Сан Сальвадор, Ель Сальвадор. — Міністер оборони Ель Сальвадору відкинув вимогу одного з військових командирів, щоб він зрезиґнував з метою покінчити з бунтом командирів у північній провінції Кабаняс.

„Я не зрезиґную", — заявив міністер, ген. Хозе Ґільєрмо Ґарсія, в короткому інтерв'ю сальвадорському телебаченню. „Мене підтримає президент і армія".

Не зважаючи на це, яким буде рішення про триваючий вже третій день спір, втриматися генералові Ґарсії на становищі міністра оборони буде важко.

Військовий командир, полковник Сіхіфредо Очоа Перез, розпочав свій відкритий виступ проти міністра оборони в четвер, 8-го січня, після того, як він отримав наказ покинути свій військовий пост і перейти на дипломатичну службу в ролі посла в Уруґваї. Від тоді полковник Очоа обвинувачує генерала Ґарсію в „корупції" і в тому, що він неправильно веде трьохлітню війну проти лівих партизанів.

Полковник Очоа повторив у неділю, 9-го січня, свою впевненість, що він має „моральну підтримку" повітряних сил і Першої бриґади піхоти. Він погодився залишити свій пост лише тоді, як ген. Ґарсія зрезиґнує.

У військових колах Ель Сальвадору ведуться переговори про полагодження цього конфлікту.

Зібрано понад 210,000 дол. на Семінарійний Фонд.

Стемфорд, Конн. — Семінарійний Прибутковий Фонд Колеґії св. Василія Великого постійно зростає від часу його встановлення, під час святкувань 2-ліття Стемфордської Епархії в жовтні м.р., та вже нараховує понад 210,000 дол., згідно з повідомленням Єпископського Ординаріяту дня 30-го листопада ц.р.

Владика Василь Лостен, Епарх стемфордський, зазначив при встановленні Фонду, що корпорація Колеґії, яку він очолює, має надію зібрати фонди в сумі півтора мільйона долярів.

Семінарійний Фонд подібний до прибуткових фондів інших коледжів і вищих наукових установ. Гроші вкладається в постійне конто, з якого тільки відсотковий прибуток стягається рік-річно на потреби Семінарії.

Владика сподівається, що таким чином Фонд стане сталим фінансовим джерелом для Семінарії, на полегшу щорічних боргів усіх трьох епархій УКЦеркви в ЗСА.

Семінарію під цю пору підтримується річними датками і пожертвами парафіян та інших прихильників у ЗСА. Зростаючі кошти утруднюють сплачування сучасних видатків. Фондів не

(*Закінчення на стор. 7*)

БУШ ПОЇДЕ ДО ЕВРОПИ, А ШУЛЦ ДО КИТАЮ

Вашінґтон. — Як повідомив Білий Дім, віцепрезидент Джордж Буш у кінці січня відвідає сім европейських країн. Проголошено також маршрут і дати поїздки віцепрезидента.

Поїздка розпочнеться 30-го січня. В цей день Буш прибуде до столиці Західньої Німеччини Бонну. Наступного дня, 31-го січня, віцепрезидент проведе в Західньому Берліні, звідки виїде до столиці Голляндії Гаґи на один день. У Брюсселі Буш затримається два дні, 2-го і 3-го лютого, 4-го лютого Буша чекає Рим, де віцепрезидент плянує затриматися три дні — 5-го, 6-го і 7-го лютого. Після Риму, 8-го лютого, Буш пробуде один день в Парижі, звідки поїде на один день, 9-го лютого, до Лондону. До Вашінґтону віцепрезидент Буш повернеться 10-го лютого.

Іншою важливою місією високого представника ЗСА у заплянованій дипломатичній діяльності на початку року буде поїздка на початку наступного місяця державного секретаря Джорджа Шулца до Китаю. В суботу 8-го січня, Шулц зустрічався з групою експертів у Вашінґтоні щоб підготовити свою поїздку до Китаю.

Перейнявши пост державного секретаря, Шулц мало говорив про Китай, але у інтерв'ю в суботу, 8-го січня він сказав: „Китай є важливим, а потенціяльно, як він розвивається, є дуже вжливим".

В кінці січня Шулц вилетить до Японії, а потім поїде на чотири дні до Пекіну, де вестиме переговори з високими представниками китайського уряду.

Після Китаю Шулц поїде до Південної Кореї.

В Америці

НЮ ЙОРК ПОВИНЕН НЕ ТІЛЬКИ зберегти на майбутнє ту кількість поліціянтів, що є тепер, але ще і розбудувати поліційний департамент і збільшити кількість поліції, — згідно з порадою приватного панелю при міській бюджетовій громадській комісії, що докладно простудіював цілу справу безпечности в місті для пересічного громадянина. Тут, як і скрізь по ЗСА, вулична злочинність сильно зростає. Для збільшення поліції можна буде використати фонди, які вдасться перекинути з пожежного департаменту. Справа в тому, що кількість пожеж в останніх роках в Ню Йорку зменшилася на 27 відсотків, коли кількість пожежників залишилася та сама приблизно 11,500 осіб. За порадою панелю з цієї кількости можна зліквідувати від 500 до 1,500 посад і заощадити місту від 20 мільйонів до 60 мільйонів долярів річно, які замість на боротьбу з пожежами, слід перекинути на боротьбу з кримінальними злочинцями, які тероризують місто.

ВЕЛИКА ЗАГРОЗА для довкілля від токсичних покидьків індустрії — занечищення вод, повітря і ґрунту, перестане бути загрозою, якщо винахід 13-ти американських учених (він є в останній стадії випробовування) дійсно себе виправдає. Вже дев'ять років працюють ці вчені в Едісоні, Ню Джерзі, і на винахід видано три мільйони долярів з федеральної скарбниці. Тепер їм дають визнання „за знайдення кращого і безпечнішого способу вичищувати помилки країни, починаючи від розливу оливи до хемічних 'буртів' — велетенських смітників з хемічними отруйними зсипами", яких є багато по майже всіх стейтах ЗСА, а особливо у Ню Джерзі. Згадані вчені з Агенції охорони довкілля винайшли велику піч до спалювання покидьків. Остаточні випробування розпочалися в четвер, 6-го січня, і закінчилися у вівторок, 11-го січня. В піч вливають суміш пальної оливи з отруйною і ракотворною речовиною, відомою під літерами PCB (поліхдорований біфенил). За шість секунд горіння при температурі 2,200 градусів Фаренгайта вся суміш перетворюється на бліді випари — нетоксичні складові гази: водяну пару газ вуглець-двооксид і кисень, які розходяться у повітрі. Винаходові пророчать велике майбутнє.

ІСТОРІЯ ТЮРМИ В Оссінінґу, Ню Йорк, славнозвісної Сінґ-Сінґ, розпочалася ще в 1825 році, коли туди, 30 миль на північ від Ню Йорку, на лівий берег ріки Гадсону, перевезли перших 30 в'язнів з Обирну у це поселення, що носило індійську назву — Сінґ-Сінґ. Через певну кількість років сюди почали висилати кримінальних злочинців з самого Ню Йорку. Про історію цієї відомої в'язниці тепер заговорили, бо в суботу, 8-го січня, тут розпочався бунт в'язнів, які силоміць схопили 17-ох вартових і вимагали від стейтових властей різних пільг, включно з амнестією та кращими умовами праці, культурно-освітніми програмами тощо. Тюрма Сінґ-Сінґ була визначена єдиною в стейті вже в 1891 році, в якій здійснювалася страта, і в тому ж році там було встановлено електричне крісло для смертної кари. На ньому померло 614 засуджених за різні злочини до року 1969, коли кару смерти в стейті Ню Йорк заборонено. Серед дуже „славних" засуджених і злочинців тут загинули Етель і Джуліюс Розенберґи, єдині американські цивільні громадяни, що їх скарано на смерть за шпіонаж, видачу военних таємниць ворогові — Совєтському Союзові, в часі війни. Саме ж містечко Сінґ-Сінґ забажало змінити свою назву на „Оссінінґ" в році 1901. Саму в'язницю перейменовано щойно в 1970 році на назву цього містечка — Оссінінґ. У понеділок вночі в'язні випустили всіх 17 вартових.

СЕН. ПОЛ ЛАКСОЛТ, РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ з Невади, якого колись називали „очами і вухами" президента Роналда Реґена в Конґресі, заявив, що за порадою своїх дорадників Реґен переведе основну ревізію запланованого бюджету на 1984 рік і тим самим зменшить державне заборгування Уряду, яке мало б виносити біля 200 більйонів дол. Між тими, які впливають на Президента на зміну бюджету, є також републіканський сенатор з Кольорадо і член Сенатської бюджетової комісії Вілліям Армстронґ. Він заявив, що президент Реґен мусить „зробити дуже рішучі кроки для зменшення видатків, включно з видатками на оборону країни".

КОАЛІЦІЯ ЕТНІЧНИХ груп міста Ню Йорк домагається від мейора Едварда Кача „публічного перепрошення" за здогадливу образу в тому, що він вимінив муринську групу в Гарлемі, китайську в „Чайнатавні" і жидівську в дільниці Вілліямсбурґ в Брукліні, які протестували проти будови в'язниць і приміщень для старших і самітніх осіб, що не мають ані родин, ані постійних мешкань. Одначе речники тих груп заявили, що їх спротив проти таких плянувань не мав жадного „расового чи етнічного" підложжя, а керувалися вони загальним добром громадян в тих поодиноких дільницях Ню Йорку.

ГАБІБ СТАРАТИМЕТЬСЯ ПРОЛОМИТИ ЗАСТІЙ

Вашінґтон. — Филип Габіб, спеціяльний висланник президента Роналда Реґена на Близький Схід для ведення переговорів про мирне полагодження ізраїльсько-арабського конфлікту, в понеділок, 10-го січня, мав розмову з Президентом, а після розмови негайно вилетів на Близький Схід з метою закінчити застій, який виник на переговорах про порядок нарад між цими двома країнами.

Після розмов з президентом Роналдом Реґеном, віцепрезидентом Джорджом Бушем, державним секретарем Джорджом Шулцом Габіб сказав, що він отримав від Президента інструкції знайти можливості покінчити з застоєм у переговорах про виведення чужинецьких військ з території Ливану.

„Президент підкреслив ту особливу важливість, яку він приділяє швидкому порозумінню про якнайшвидший вивід всіх чужинецьких військ з Ливану", — сказав Габіб. „Це велике розчарування для нас усіх, що не зроблено поступу в цій справі".

Офіційні речники Вашінґтону заявили, що спочатку Габіб поїде до Ізраїля, щоб переконати ізраїльтян відкласти свої вперті намагання включити першим питанням у переговорах проблему нормалізації відносин між Ізраїлем і Ливаном. Ливанців попросять прийняти таке формулювання, яке залишить можливість у якійсь сприятливій формі вести переговори про нормалізацію політичних відносин.

Одночасно офіційні речники повторили затурбованість Уряду ЗСА постачанням морським шляхом совєтських протилетунських ракет типу СА-5 в Сирію. Уряд ЗСА офіційно повідомив у п'ятницю, 7-го січня, Совєтський Союз, що постачання і розміщення таких ракет далекого засягу в Сирії не внесе примирення в цій частині світу, але покищо немає позитивної реакції з боку СССР.

Губернатор Квомо пропонує „партнерство" для відродження стейту

Олбані, Н. Й. — Губернатор Маріо Квомо відкрив тут 206-ту сесію леґіслятури, пропонуючи „партнерство" з підприємцями і робітничими спілками для зібрання 5 більйонів дол. на створення нових варстатів праці, будову мешканевих приміщень і направу шляхів і мостів. Для досягнення цієї суми Квомо пропонує випуск спеціяльних бондів для продажу на протязі п'ятьох років без накладання нових податків на громадян. Він запропонував лише кілька спеціяльних програм і при тому згадав, що певні обмеження будуть конечні, бо стейтовий бюджет матиме великий дефіцит в біжучому році.

Губернатор Квомо в дальшому сказав, що його уряд старатиметься збалянсувати бюджет без шкоди для немічних і хворих, без шкоди для молоді і її майбутності.

В справі злочинів, губернатор обіцяв виділення більшої суми для арештування налогових злочинців, які згідно з офіційною статистикою, є відповідальними за величезний відсоток злочинів в Ню Йорку і інших більших містах нюйоркського стейту. Він приобіцяв зміцнення поліційних сил і допомогу стейтової поліції для боротьби з кримінальними елементами.

У світі

В СТОЛИЦІ НІКАРАҐУА, Манаґуа, на своїй сесії в понеділок, 10-го січня, 97 країн-членів руху неприналежних націй проголосували запропоновану Кубою та Нікараґуа антиамериканську резолюцію, яка обвинувачує ЗСА в намаганнях „розорити американців бідністю". Ці так звані „неприналежні" країни приєдналися до Куби, яка є вже 40 місяців головою цього руху і веде антиамериканську кампанію в його рядах.

ІЗРАЇЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ повідомила в неділю, 9-го січня, що вона переслуховує понад 100 арабів, яких арештовано під час погоні за терористами, які кинули дві гранати в автобус в Тель Авіві, поранивши 12 осіб. Палестинська Визвольна Організація не взяла на себе відповідальности за напад, але арабська газета в Лондоні повідомила в неділю, 9-го січня, що терористична організація під керівництвом палестинського дисидента Абу Надаля потелефонувала до редакції, що вона провела напад.

РИМСЬКА ЛІВА ГАЗЕТА „Ль'Еспрессо" повідомила в понеділок, 10-го січня, що турецький терорист Аджа, який стріляв в Папу Івана Павла II 13-го травня 1981 року і сильно поранив його, признався двом італійським аґентам секретної поліції, що болгари помагали йому в атентаті на Папу. За таке признання аґенти обіцяли терористові зменшення терміну ув'язнення. Аджа засуджений на довічне ув'язнення.

ЯК УЖЕ ПОВІДОМЛЯЛА світова преса і радіо, останнім часом посилилась діяльність Корсиканського національного визвольного фронту, сепаратистської організації, яка веде боротьу за відділення Корсики від Франції. Після цілої серії терористичних актів і бомбових нападів французький уряд зареаґував на ці акти терору і провів ряд заходів для посилення законности і порядку на острові: у командному складі корсиканської поліції корсиканців замінено французами і назначено урядову групу спеціялістів для боротьби з сепаратистами.

МОСКОВСЬКА ГАЗЕТА „ПРАВДА" в суботу, 8-го січня, гостро виступила проти головнокомандуючого НАТО генерала Бернарда Роджерса за те, що він критикував військову політику Фінляндії та обвинуватила його в спробах пошкодити добрим відносинам між Москвою та Гельсінкі.

ТРИ НАЙБІЛЬШІ італійські профспілкові об'єднання захоплені несподіваною хвилею протестів проти урядових заходів заощадження, закликали в суботу, 8-го січня, до проведення цього тижня цілого ряду страйків, щоб підтримати протестаційний рух робітників. Профспілкові джерела говорять, що їхні лідери погодилися провести 18-го січня загальний страйк, але ця вістка покищо не підтверджена офіційно. Великі маніфестації протесту проходили в п'ятницю, 7-го січня, в багатьох великих містах Італії. У Римі щонайменше сім осіб були поранені, коли поліція розганяла демонстрантів перед резиденцією прем'єр-міністра Амінторе Фанфані.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зудар чи співпраця між Білим Домом і Капітолем?

Президент Роналд Реґен виявив на своїй першій у цьому році — 15-ій з черги за свого урядування — пресовій конференції 5-го січня ц. р. — ще один хист, який, проте, був великим розчаруванням для присутніх кількохсот представників крайових і закордонних засобів масової інформації. На 25 запитів присутніх журналістів – він відповідав на все, що його питали і насправді не сказав нічого. Він зручно виминав ставлення крапок над „і", він не відповідав ані „так", ані „ні". На протязі 45-хвилинної конференції виявив, як звичайно, знання численних статистичних даних, але тримався послідовно зробленої на вступі конференції заяви: що поки зголосить до Конґресу під кінець цього місяця новий прелімінар бюджету і поки він виголосить перед з'єднаними палатами Конґресу промову „Про стан Унії" — він стримається від конкретних заяв у прерізних актуальних проблемах внутрішньої і закордонної політики, бо всі можливі відповіді є ще в стадії дебат і підготови.

Єдиною насправді конкретною справою, що її Президент з'ясував на вступі тієї конференції — це призначення Елізабет Дол на секретаря транспортації. І єдиною конкретною справою з ділянки економіки, що її Президент поладнав від часу цієї своєї конференції — це підписання закону, про підвищення теперішнього чотиривідсоткового податку від ґальона ґазоліни до 9 відсотків, себто схвалення нових 5 відсотків на ґальон, з призначенням на направу шляхів і мостів, що повинно принести 320,000 нових варстатів праці.

Зрештою — центральною проблемою З'єднаних Стейтів у січні 1983 року є знак запиту, що повис над турботливим питанням: чи і як може республіканський президент Роналд Реґен співпрацювати з Конґресом, що його нижча палата має тепер відношення сил — 269 демократів супроти 166 республіканців. Чи при такій величезній перевазі демократичних конґресменів, наставлених ворожо супроти астрономічної цифри одного трильйона і 600 більйонів на оборонні цілі впродовж п'яти літ, — як при такій сильній ворожій опозиції зможе зберегти свою впертість Президент, опертий тільки на однопартійній сенатській більшості: 54 республіканці супроти 46 демократів?!

Покищо поступливість Президента у справах бюджетових ощадностей при загрозі дальшого бюджетового дефіциту понад 200 більйонів долярів, проявилася на згаданій його останній пресовій конференції у тому, що він признав можливість деякої редукції бюджету на оборону, коли йдеться про адміністраційний і допоміжний персонал, а не про збройний арсенал. Як у цій ситуації виглядатиме можливість збільшити теперішній американський арсенал зброї на 200 (востаннє ми чули, що тільки на 100) десятичленних ракет типу МХ і суперсонічний бомбардувальник типу Б-1?!

Палата Репрезентантів плюс демократичні сенатори наставлені на значну редукцію, а не підвищування бюджету на оборону, а Президент наставлений на бюджетові ощадності саме коштом концепції „велфер стейту" — добродійної держави. Логічно виходило б, що Америці погрожує гострий конфлікт, який може пошкодити престижеві цієї країни у світі та здійсненню закордонних проблем, з яких дві найважливіші: 1) збереження гармонійного одностайного антисовєтського фронту зі союзниками із Атлантійського пакту (НАТО) і 2) доведення до ліквідації перманентної ізраїльсько-арабської ворожнечі, що було б насправді історичним тріюмфом американської закордонної політики.

Тому учасники пресової конференції з 5-го січня ц. р. розходилися розчаровані і невдоволені. За дотеперішніми коментарями — та пресова конференція не настроїла оптимістично американського інформаційного світу, дарма що сам Президент виявив в усіх точках оптимізм. Він навіть „у принципі" не відкидав зустрічі з Андроповим, хоча його застереження щодо потреби „належної всебічної підготови" такої конференції практично згори ліквідувало переведення такого пляну. Але Р. Реґен не фантаст і при всій своїй впертості напевне піде на компроміси, коби вони тільки ґарантували успіхи у двох найважливіших проблемах: 1) переборення економічної кризи, передумовою чого є збалансований бюджет і 2) надолуження в ділянці збройних сил занедбання, що його допустились попередні режими за останні десять літ. Неповажно бавитися у ворожбицтво, але на базі минулих прецедентів з-поверх 200-річної історії ЗСА можна висловлювати певність, що 1983-ій рік буде для цієї країни кращий, як був ним 1982.

Дописи з життя громад, установ, організацій чи осіб мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками й писати розбірливо. Дописи слід надсилати до десяти днів після відбуття даної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи й правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища, не скорочуючи їх. У випадку англійських імен чи назв треба дати в дужках і їх.

М. Платковський

„КВО ВАДІС", НІМЕЧЧИНО?

Після заміни соціялістично-ліберальної урядової коаліції в Бонні на коаліцію поміж християнськими демократами і ліберами німецьке суспільство переживає фазу великого неспокою і політичної непевности. Вислід передчасних виборів до загальнонімецького парляменту, що мають відбутися на початку березня 1983 року, — непевний. Якщо ще кілька місяців тому всі інститути опитування виказували понад 50 відсотків всіх голосів у користь християнських демократів, а популярність соціялістів усе спадала, то тепер ситуація змінилася. Може, з уваги на нинішній стан християнські демократи готові були б відмовитися від передчасних виборів (в чому їм міг би допомогти президент держави Карстенс що сам походить із середовища християнської демократії), але це було б таке непопулярне, що напевно утруднило б дальшу працю для нинішньої урядової коаліції.

У найгіршому стані опинилися ліберали з їхнім лідером Ґеншером. Соціялісти зчинили шалену кампанію, обвинувачуючи лібералів у зраді. В самій Ліберальній партії велике число її видатних членів гостро осудило зміну коаліції і відступлення від угоди зі соціялістами. Деяке число ліберальних депутатів до Боннського парляменту покинуло свою партію і перейшло до соціялістів. Інші, хоч і залишилися в партії, не схвалюють розриву з соціялістами. Лідер партії Ґеншер на партійному з'їзді ледве здолав утриматися на становищі голови партії, маючи проти себе контркандидата. Та найгірше те, що у трьох виборах до крайових парляментів (Гессен, Баварія і Гамбурґ) ліберали втратили понад половину своїх сталих виборців і не ввійшли до крайових парляментів, не здобувши потрібної кількости голосів (5 відсотків потрібних голосів). Якщо це становище утримається до березня 1983 року, то ліберали не будуть заступлені в загальнонімецькому парляменті у Бонні.

Ситуація християнських демократів теж погіршилася. Їм уже не віщують абсолютної більшости голосів понад 50 відсотків і у виборах в Гессені і Гамбурзі вони також втратили поважну кількість голосів, а тому в цих провінціях залишилися при владі соціялісти. Загальна ситуація ускладнюється тим, що нове політичне угрупування, т. зв. Зелені (які виступають проти Америки, проти дозброєння і беруть участь у т. зв. „русі миру", а крім того ще й знаходяться під безумовним комуністичним впливом) здолали здобути понад 5 відсотків й продісталися до парляментів у Гессені і в Гамбурзі. Лише в Баварії дебелий лідер християнських демократів (сам баварець, що постійно повторює гасло „ми в Баварії") здобув, як і раніше, абсолютну більшість голосів і не допустив приходу до парляменту Зелених, хоч і сам втратив деяку кількість голосів виборців, а ліберали і тут лишилися поза парляментом.

Якщо вважати, що настрої німецького суспільства головним чином формуються з уваги на аспекти господарські і соціяльні, то справи не стоять добре для християнської демократії. За час їх урядування всього протягом яких двох з половиною місяців безробіття дуже зросло і, правдоподібно, буде далі зростати. Новий уряд канцлера Коля мусів поробити великі бюджетові ощадності і збільшити податкові й інші тягарі. З цього користаються соціялісти, які провадять безоглядну кампанію, обвинувачуючи теперішній німецький уряд в ухвалюванні різних законів і розпоряджень, які йдуть в користь мільйонерів і допровадять до великої нужди бідніших верств населення. Професійні союзи, що знаходяться під впливом соціялістів, також неприхильно сприймають різні заходи уряду Коля.

Канцлер Коль і його міністри досить влучно бороняться проти закидів соціялістів. Вони твердять що всі неґативні сторони сьогоднішнього господарсько-соціяльного стану Німеччини — це наслідок тринадцятилітньої господарки уряду, очоленого соціялістами. Християнські демократи не замовчують того, що німецькому населенню прийдеться взяти на себе різні жертви. Але, мовляв, вони воліють говорити правду, ніж давати нереальні обіцянки, яких не можна виконати, як це робили соціялісти, допровадивши Німеччину до межі господарської катастрофи. Майбутнє покаже, чи така тактика християнських демократів виправдає себе в недалеких уже виборах.

Та мотиви з ділянки господарсько-соціяльної не будуть одинокими щодо конфронтації сучасного уряду з соціялістичною опозицією. Закордонна політика грає тут також велику ролю. Соціялісти вже тепер заявляють, що треба буде переглянути становище відносно т. зв. подвійного рішення держав НАТО, а саме: провадити переговори з СССР щодо справи ракет середнього засягу в Европі і, якщо такі переговори (поміж ЗСА і СССР) не дадуть позитивного результату, то приступити до розміщення таких же американських ракет в Европі на території европейських членів НАТО, головним чином у Німеччині.

Соціялісти вже тепер говорять про можливість якихсь розмов з угрупован-

(Продовження на ст. 8)

Ольга Кузьмович

Чи справді забуваємо?

Перед нами старенька пожовкла „Свобода" з датою 9-го січня 1976 року з великим заголовком: „12-го січня: День Української солідарности". А під ним заява Вячеслава Чорновола про „Новонароджену традицію", якою він з днем 12-го січня 1974 року розпочав щорічну одноденну голодівку в пам'ять широких репресивних акцій для зліквідування поривів проти совєтського режиму в українському літературно-громадському житті.

Далі читаємо звернення Українського Пласту із 28-го жовтня 1975 року до усіх інших організацій молоді та до цілої спільноти піти за закликом Ч. Чорновола та переводити у вільному світі День Солідарности з українськими жертвами переслідування в ССCP. Цей заклик підхопила ГУ СУМА і ОДУМ і СУА, а відтак УККА і СКВУ.

Від того часу проминуло сім довгих років. Вячеслав Чорновіл все ще в ув'язненні і ми певні, що як це він заявив уперше, так і тепер відзначує голодівкою цей день. Він там не самий, із ним солідаризуються інші політв'язні-українці а то й інших народів. І для них усіх цей День Солідарности тепер такий же само особливий, як був і раніше.

А як ми підтримуємо цю „новонароджену традицію" у нашому вільному, ніким не контрольованому світі? Чи справді далі із таким самим запалом, як перед семи роками? Чи часом не призабули ми те, що обіцяли та навіть не читаємо тих щорічних закликів, які у тому самому змісті появляються кожного року в навечір'я 12-го січня?

Можливе, що це вже лежить у людській вдачі — жити, якмога, сьогоднішнім днем, і темпо того дня у нас вимагає повної уваги і думок. Але є справи, яких ми не сміємо забувати і які повинні бути для нас так живими сьогодні, як були вчора і позавчора. До них, в першу чергу, належить клопотання і постійний духовий контакт із тими нашими братами по крові, які показують далі свою любов до нашої спільної батьківщини — не палкими словами, що їх кидаємо у затишку нашого вигідного і спокійного життя, а фізичним і духовим терпінням людей, яким відібрали волю.

Скільки у нас пишеться і говориться про „нескорену Україну", а як, на ділі, мало для цієї „нескореної" ми робимо.

Можна шукати за багатьома причинами і деякі із них навіть оправдуючі для нас, чому ми забуваємо про тих, що справді можуть уживати того патетичного прикметника. Але ті оправдуючі причини такі болючі, що говориться про них радше пошепки або із певним зрозумілим соромом. А все ж наше розчарування та гіркі думки не слід узагальнювати. Вони не сміють нас зробити байдужими, холодними самолюбними одиницями, що поза своїм „я" — нічого не бачать.

Не сміємо також шукати такого чи іншого виправдання, чому наш День Солідарности іде вслід за іншими акціями, подібного характеру, які виходять блідо і не приносять так потрібної допомоги. Розповідають нам організатори таких акцій, що наші громадяни немов шукають все причини для себе, щоб не включатися, не нести активної допомоги, не стукати до американських чи інших чинників. Мовляв, а може „це їм пошкодить?", а може „краще для них буде принишкнути", може „тоді їх скоріше звільнять"...

Тим часом все воно на те, щоб приховати байдужість, бож навіть написати листівку чи петицію вимагає маленького зусилля, але передусім охоти і справжніх почувань. Наша народна приповідка каже: „Що з очей то і з думки" і, здається, та приповідка тепер дуже актуальна. На жаль, в дійсності, заява В. Чорновола сьогодні вже не така для нас жива, як була минулими роками і цей факт слід ствердити, як сумну дійсність. Бо це тільки ще один із проявів сьогоднішнього життя нашої громади, який можна б при добрій волі і охоті змінити.

Може, однак, в цьогорічному Дні Солідарности візьме участь більше число нашої спільноти і ми докажемо, що хоча б у такій потрібній та неспірній акції ми можемо показати справді нашу солідарність та одність.

Найближчі дні та тижні дадуть відповідь на те. Ми побачимо чи у нашій пресі окремі громади звітуватимуть про Дні Солідарности, ми почуємо як відзначали його організації молоді, які були першими, що цей заклик В. Чорновола підхопили.

А колись, пізніше, може і довідаємося чи зогріли ми нашою увагою серця наших засланих, ув'язнених, які так дуже шукають за доказами, що ми є з ними.

Даймо їм цей доказ, що їх ми не забуваємо!

Роман С. Голіят

СУСПІЛЬСТВО В РОЗКЛАДІ

„USSR: The Corrupt Society. The Secret World of Soviet Capitalism", by Konstantin Simis, 316 pages, hard cover, $ 14.95. New York, 1982.

I.

Д-р Константін Міхайлович Сіміс, юрист і член московської адвокатської палати, старший асистент наукової дослідницької роботи в Інституті совєтського законодавства міністерства юстиції, знаний в Москві, як добрий правний оборонець, на протязі 17-ти років адвокатської практики зібрав багато джерельного матеріялу про зловживання правлячої верхівки СССР, що й написав у повищій книжці. Він, як відомий адвокат, їздив на розправи по всіх, навіть Богом забутих, закутинах, включно з „ґулаґами" в Інті й Печорі. Дружина його також правник, допомагала йому в Москві оформити текст цієї книжки, що її мали вивезти з Москви американські приятелі. КҐБ впав заскоро на слід, сконфіскував його манускрипт, а деякі особи з академічних кіл, прочитавши цей манускрипт, називали Сіміса подвійним торгівцем, який інше пише для наукових записок Інституту, а цілком щось іншого в манускрипті для закордону. В 1977-му році Сіміси еміґрували до ЗСА.

Карний кодекс СССР, що його встановили большевики в 1920 році, за малими змінами, діє досьогодні. Як конституція Совєтського Союзу, так і ціле законодавство СССР є в руках упривілейованої кляси правлячої верстви — тобто комуністичної партії.

У 1960 році КҐБ зробив нагінку на спекулянтів твердою валютою. У той час кара смерти була знесена. Хрущов покликав до себе головного прокурора СССР Руденка й заявив йому, що: „Хто є господарем, ми, чи право. Ми є господарями понад право, а не право понад нами, так, що ми мусимо змінити закон; ми мусимо бачити можливість покарати спекулянтів!" У 1961 році Верховна Президія СССР затвердила наново кару смерти, що її застосовують до нелеґальних торгівців закордонною валютою, головно долярами.

Усім відомо, що члени Політбюра безплатно харчуються у спеціяльно для них спорудженому ресторані, „Кремльовці", а їхні жінки мають нагоду безплатно брати додому з тамошніх крамниць продукти, яких переважно немає на ринку для пересічного мешканця Москви. Першоякісна обслуга в ресторані переходить перевірку КҐБ. Члени правлячої верхівки мають свій осібний шпиталь і своїх приватних лікарів. Кожний член Політбюра має власну віллу над Чорним морем, яка відгороджена від прохожих муром, або дротом і є під постійною контролею КҐБ. Члени Політбюра мають навіть і свій спеціяльний цвинтар. Для головніших: стіна в Кремлі на червоній площі, а цвинтар, для менш важливих, там де колись був Дівочий манастир.

Під вулицею Москва, недалеко готелю „Росія", збудовано ціле місто, в якому є власна транспортація, включно з кіном і харчами на цілий рік. Із цього міста тягнеться кількаметровий тунель, аж поза Москву. Це сховище збудоване для верхівки Кремля, на випадок нуклеарної війни. (ст. 50).

Члени місцевих правлячих еліт переважно наживаються з хабарництва й всякого роду „доброчинств". Перманентне хабарництво правлячої еліти по районах і областях породило систему справжнього зорганізованого злочинства. Автор згадує, як то в Грузії зорганізована мафія підкуплювала прокурорів, суддів і адвокатів, а коли прийшло до судової розправи, все було так, як бажали собі члени цієї мафії.

Совєтський Союз — це одна з найбільш лісистих країн у світі. В околицях Архангельська, на терені величини половини Бельгії, в лісових станціях виготовляють будівельний матеріял, майже всеціло на експорт, бо СССР потребує долярів. У СССР будівельний матеріял не легко дістати. Треба бути членом еліти, тоді справа піде легше. Трапився випадок, що за надужиття керівника даної лісової стації робітник подав скаргу до Обкому, а опісля подав скаргу і до Москви; в своїй наївності він був переконаний в непорушності і справедливості совєтських законів. Ця справа закінчилася так, що даного робітника засуджено на два роки примусової праці за це, що він, за артикулом 130 кримінального кодексу РСФСР „поширював наклепи, які визнані судом за неправдиві і які дискредитували громадян". Сіміс апелював до найвищого суду СССР, який уневажнив вирок місцевого суду, але даний робітник таки півроку відсидів у таборі примусової праці.

Місячна платня прокурора виносить 180 рублів, а багато з них побудувало власні доми за готівку на суму 125,000 рублів.

На протязі двох літ, почавши з 1960 року в Москві відбувалися судові процеси над 300 інвестиґаторами, прокурорами й суддями, за це, що вони брали хабарі. Більшість із них звільнено з праці й покарано. (стор. 121).

(Продовження буде)

В КЕНЗАС СИТІ, МІССУРІ, почався судовий процес проти готелевої корпорації Гаєт Ріджeнсі Готел за відшкодування за втрати під час відомої катастрофи. В цій катастрофі загинуло 114 осіб, які були на „чайній забаві" разом з 1,400 іншими учасниками. Сім місяців після тієї трагічної події, що сталася 17-го липня 1981 року, Крайове бюро стандартів визнало, що первісні пляни будови не відповідали вимогам стейтових законів. Деякі пошкодування полагоджені перед судовою розправою, виносять понад 33 мільйони дол., а ще біля 200 осіб судять готелеву корпорацію за дальші відшкодування.

Юліян Мовчан

МИРОНОВІ СУРМАЧЕВІ — 90 РОКІВ !

II.

Але всі вони незабаром знайшли великого конкурента в особі Славці — доньки Сурмачів, яка також зацікавилася українськими писанками. Маючи велике замилування до малярства, Славця (чи Ярослава) закінчила малярську школу, після чого, маючи вже теоретичне знання у цій ділянці мистецтва, почала ще більше студіювати техніку писання писанок. І це принесло великі плоди. Слава про Славчині писанки почала все більше розноситися не тільки серед українців, але й серед широких кіл американського громадянства. Преса (наприклад, журнал „Ню Йоркер") все більше почала подавати (особливо з наближенням Великодніх Свят) ілюстровані інформації про українські писанки, популяризуючи тим самим не тільки писанки та їхнього мистця Ярославу Сурмач (тепер після одруження з професором Колюмбійського університету, має ще й друге прізвище — Миллс), але також українське ім'я в світі. Ярослава є автором більшої розвідки про писанки, що її видала Ліґа Української Молоді під назвою „Юкрейніян Арт".

У 1927 році „Січовий Базар" було перейменовано на коротшу і значно влучнішу назву „Сурма".

Сурмач — організатор

Перебравшись на нове вигідне приміщення при 7-ій вулиці ч. 11 навпроти української католицької церкви св. Юра, Мирон Сурмач ще з більшим ентузіязмом поширює й урізноманітнює справу культурно-освітньої пропаґанди серед української еміґрації на вільній американській землі. В той час, коли перед тим його діяльність була спрямована в основному на поширення українського друкованого слова та українського мистецтва (малювання, вишивки, кераміка), тепер він вирішив свою працю підкріпити радіомовленням — в ті роки ще відносно нового винаходу людського генія. М. Сурмач був організатором першої української радіопрограми в Америці. Це було 17-го лютого 1928 року. Спонукою для цього став конкурс української пісні, який проголосив Сурмач в порозумінні з композитором М. Гайворонським. Довколишні українські церковні хори (Ню Йорку, Бруклину, Йонкерсу, Нюарку, Елізабету та Перт Амбою), які погодилися взяти участь в конкурсі, мали проспівати свої пісні в радіо, після чого мали дістати від слухачів оцінку якости їхнього співу.

Потім з певних причин, над якими тут не буду зупинятися, було вирішено дати концерт усіх хорів разом (їх було сім), які кожну пісню співатимуть під керівництвом іншого диригента. Концерт був дуже успішний і він, на думку нашого ювілята, був цінний також тим, що за його допомогою наш славнозвісний диригент і проф. Олександер Кошиць повернувся знову до української громади. Як саме?

А так, що після того, коли розбився Український Національний Хор, з яким О. Кошиць приїхав до Америки, дуже мало хто з хористів пізніше включився до української громади. (З чого треба зробити висновок, що більшість тих хористів узяли участь у тому хорі не з патріотичних, але якихось інших міркувань). Опинившись, таким чином перед „розбитою ілюзією", Кошиць подався до Голлівуду, купив там посілість і потім про нього нічого не було чути. Але десь 1928 року він знову появився в Ню Йорку. Був у „Сурмі" і при тому дуже нарікав на українців. Мовляв, вони його пісні співають, передруковують, а йому за те нічого не дають; нарікав також і Америку, яка не використала його таланту в Голлівуді.

Але ось, коли вищезгаданий концерт з 300 співаками був закінчений, Кошиць, який прибув на концерт із своєю дружиною, не витерпів і навіть без запрошення сам вийшов на сцену і виголосив дуже гарну промову, похваливши хори та вибрані пісні й майже просльозився... Закінчив він свою промову словами: „Наша пісня, наша дума, не вмре, не загине!".

Ціла заля прийняла це з великим задоволенням, бо стало зрозумілим, що великий диригент Кошиць повернувся назад до українців!

Перші вакації і...перша родинна трагедія

„Про слово „вакації" або „канікули", — каже Мирон Сурмач, я довідався аж після Другої світової війни від скитальців, що прибули до Америки і стали розбудовувати відпочинкові оселі Союзівка, Верховина, Сумівка, Ольжичівка, Київ, Гантер та інші".

Виявляється, що раніше, після закінчення своєї 10 або 12-ти годинної праці по ресторанах, наші хлопці дивилися, чи не можна б ще кілька годин поробити в іншому ресторані. А як мали вільну неділю, то їхали десь над море і там наймалися на один день аби й там трохи підробити. Чи конче вони мусіли це робити — це інше питання.

Щодо нашого ювіляра, то після двадцятирічної праці по сім днів на тиждень від 1910 до 1930 року він не відходив від праці — якщо не рахувати дворазове лікування в шпиталі по два тижні. (При тому, до речі, буде тут сказати, що за операцію і за двотижневі перебування в шпиталі Сурмач заплатив тоді всього 200 долярів. А тепер за один день і лише за шпиталь здирають — понад 200 долярів!).

Але навіть і тепер він взяв ті однотижневі вакації не так для себе, як для двоїх дітей — чотирирічної Славці та півторарічного Івасика. І ось, в наслідок тих вакацій, родину Сурмача спіткала велика родинна трагедія. А було це так.

Перебувши в гостях на фармі дружини брата Василя Бабія в місцевості Саратоґа, Н. Й., один тиждень, Сурмач вирішив повернутися назад до своєї „Сурми" в Ню Йорку, бо „бизнес важніший від вакацій". Але на другий день, як тільки він вступив до крамниці, шваґер зателефонував: „Приїжджай, шваґре, сталося нещастя: Івасик у шпиталі —попарився"...

Про той трагічний випадок Сурмач так пише у своїй книжці спогадів:

„Мені телефон випав з рук... Як, чому попарився?..

„Шваґер, якому я дав знати про свій приїзд, зустрів мене на березі (бо я поїхав кораблем). Їхали ми до Саратоґи 35 миль і по дорозі нічого не говорили, бо виглядало, що шваґер щось таїв, не хотів говорити про причини попарення Івасика.

(Продовження буде)

ПРОТОКОЛ

30-ої КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКА ВІДБУЛАСЯ В ДНЯХ ВІД 24-го до 28-го ТРАВНЯ 1982 РОКУ У РОЧЕСТЕРІ, Н. Й. У ГОЛІДЕЙ ІНН — ДЖЕНЕСІ ПЛЯЗА.

(3)

Звіт заступника гол. предсідника д-ра Мирона Куропася

During the four years that it has been my honor and privilege to serve as UNA Supreme Vice-President, I have had one over-riding objective: to fortify the preeminent position of the Ukrainian National Association as the most respected and influential non-sectarian Ukrainian institution in the free world. Believing that our image had become somewhat obscure in recent years, I dedicated myself to efforts which would enhance the UNA presence in the Ukrainian community. We are, after all, more than an insurance company and it is this perception that we need to promote if we expect to compete favorably with American insurance companies.

Following a tradition I have maintained for twenty years, my convention report is divided into four major sections: UNA Activities, Ukrainian community involvement, impressions, and recommendations.

UNA ACTIVITIES

My UNA work since that last convention can be divided into three major categories: visitation and representation, organization, and education.

Visitation and Representation

I began my tenure as UNA Vice-President with a trip to the western states of America. Combining family pleasure with UNA business — at no cost to the UNA, I might add — I made it a point to contact and to meet with UNA activists and community leaders in Omaha, Denver, Los Angeles and Phoenix, cities usually neglected by our national leadership. While much UNA work still remains to be done in this region of the United States, it is my opinion that our organization has a future in the west, especially in the sun-belt cities of Los Angeles, San Diego and Phoenix where the Ukrainian community is still growing.

In 1979, Lesia and I had the good fortune to join President and Mrs. John Flis in representing the UNA at a special White House reception honoring Pope John Paul II in Washington, D.C. It was a glorious and inspiring occasion which my wife and I shall never forget.

Another memorable moment for me and for the Ukrainian American community as a whole was the unveiling of a monument in honor of Taras Shevchenko in Elmira Heights, New York, on August 23, 1981. I represented the UNA at that historic event and had the honor of serving as keynote speaker. I was deeply moved by the proceedings and by the efforts of two energetic UNA loyalists — John Chopko and Walter Korchynsky — both of whom played such a significant role in conceptualizing and organizing the entire affair. Anyone who believes the Ukrainian American community is losing its vitality should visit Elmira Heights where Ukrainianism is not only very much alive but thriving.

Still another highlight of my tenure is office was my trip to Israel as a representative of the UNA. With the exception of the round trip fare from Chicago to New York City, the entire trip was financed by the Israeli government. During my stay in Jerusalem, I and two other Ukrainian Americans in our multi-ethnic delegation, had an opportunity to meet Ukrainian Jews living in that holy city. In contrast to the attitudes of most Jews in America, they were favorably disposed towards Ukrainians and were willing to work on behalf of better communication between our two groups. I was favorably impressed with their sincerity and their commitment to an endeavor vociferously opposed by the Soviet Union which has been actively promoting continued animosity between Jews and Ukrainians. Returning to the United States, I presented a taped interview with the Jewish group to *Svoboda* which promptly serialized it on its pages. When Jacov Suslensky, a leading member of the group arrived in the United States, I coordinated his visit to the UNA headquarters in Jersey City and to Ukrainian and Jewish community groups in Chicago. Assisting me were Adam Simms of New York City and David Roth of Chicago, both member of the American Jewish Committee who have proven to be friends of our community. Our Supreme Secretary, Walter Sochan, was also of immeasurable assistance in making Mr. Suslensky's visit a meaningful encounter. While much work in improving relations still remains to be done, Suslensky's visit and the efforts of his group to have Metropolitan Sheptytsky's memory enshrined in Jerusalem's "Garden of the Righteous" and the UNA's support of his efforts have resulted in a promising beginning. Neither Jews nor Ukrainians have anything to gain by remaining enemies.

During the past four years I also represented the UNA at two UFA Youth Festivals in Glen Spey, New York, two ODWU conventions in Lehighton, Pennsylvania, a UNWLA lucheon in Milwaukee, Wisconsin, the Ukrainian Day Festival in Darby, Pennsylvania, the UNO convention in Toronto, Ontario, the KUK convention in Winnipeg, Manitoba, and two meetings of the Committee for Law and Order in New York City.

I was a representative of the UNA Supreme Executive at four sad milestones in the history of our community, the funerals of Bishop Jaroslav Gabro, Dr. Denys Kwitkowsky, Mr. John Evanchuk, and Mr. Volodymyr Didyk. The deaths of John Evanchuk and Volodymyr Didyk, two venerable UNA statesmen, were especially poignant events for me. I had known both of these fine gentlemen since childhood. Both had devoted many years of productive service to our organization as branch secretaries and as active and honorary members of the Supreme Assembly. The passing of these two UNA loyalists is a tremendous loss for all of us.

Organizational Work

Another aspect of my UNA activity during this period was my involvement with the UNA renewal team established by President John Flis early in 1978. As a member of the team, I visited the Minneapolis headquarters of the Sons of Norway, one of the few ethnic fraternals which has consistently increased its membership over the past few years. My purpose was to learn what I could about their successful organizational activities. A similar visit to GCU headquarters was made by President John Flis. Later, the two of us shared our findings with other members of the team which met a total of five times, three times in Jersey City and once each in Detroit and Cleveland. Never in all of my years on the Supreme Assembly did I feel the aura of fraternalism as keenly as I did during those meetings. There were disagreements, yes. But the acrimonious debate, the name-calling and the political baiting which came to characterize subsequent Supreme Assembly meetings, was absent. All of us were optimistic about the future. All of us, it seemed, were willing to put aside our differences and to deal exclusively with the progress of the UNA, an organization that deserves our best efforts. What a pity that the spirit of fraternal cooperation and constructive criticism could not be sustained. Our work was not a total waste, however. Significantly, many of the recommendations put forward by the renewal team were later reiterated in the organizational analysis of the UNA developed by James A. Ballew, CLU, a fraternal insurance expert. Our team, I believe, prepared the groundwork for wider acceptance of many of Ballew's recommendations.

As always, I was a UNA Supreme Assembly representative at various organizational meetings sponsored by local district committees. These included:

1. All meetings of the Chicago District Committee where along with Supreme Advisors Helen Olek and Anatole Doroshenko, UNA loyalists, I tried to maintain an environment of political neutrality.
2. Two meetings of the Twin Cities District Committee in Minnesota where I was joined by Dr. John Flis and Senator Paul Yuzyk, UNA loyalists.
3. A Pittsburgh District Committee meeting in Derry, Pennsylvania, where I was joined by Supreme Advisor Jula, another UNA loyalist.
4. A Lehigh Valley District Committee meeting in West Easton, Pennsylvania I was especially happy to visit this area of our UNA world because my maternal grandfather, Victor Mehal, had been one of the founding members of UNA branch #139, established in Easton in 1913. During my stay I was delighted to receive a letter my grandfather had once written to Mr. Michael Kolodrub, one of the other founders, who is still a very active UNA loyalist.

Education

A final aspect of my UNA activity during the past four years involved education.

During the fall of 1979, I worked closely with Mr. Eugene Iwanciw, a legislative assistant to Senator Harrison Schmitt (R. N.M.) and Supreme Advisor Taras Szmagala, a UNA loyalist, and Senator Bob Dole (R. Kans.) to organize an educational briefing and reception for U.S. Congressmen and Senators aimed at providing them with a greater understanding of the Ukrainian dissident movement. While not quite as successful as our first such UNA effort in 1977 — when the UNA was not forced to work with the UCCA in sponsoring the event — our reception did prove that the UNA could mobilize a powerful and representative educational event in our nation's capitol on behalf of the Ukrainian freedom crusade.

I was also involved in organizing two educational events related to Ukrainian immigration history. These included:

1. An ethnic editor's panel discussion in conjunction with the 85th anniversary of *Svoboda*. The panel consisted of editors from the Polish, Greek, and Lithuanian press in Chicago as well as a University of Chicago sociologist who is an expert on America's ethnic press. Our own urbane and articulate editor, Zenon Snylyk represented *Svoboda*. Representatives from twelve ethnic communities were in audience along with our UNA members.
2. A scholar's panel co-sponsored by the UNA and the Immigration History Research Center (IHRC) of the University of Minnesota in St. Paul, Minnesota. In addition to my presentation, entitled "The American Circle and the Making of the Ukrainian American" which reviewed the pioneer efforts of our early UNA activities, papers were presented by Supreme Canadian Director Paul Yuzyk, a Canadian immigration scholar in his own right, and Prof. Vsevolod Isajiw. A highlight of this wonderful occasion was the honoring of Dr. Wasyl Halich as "Distinguished Immigrant Scholar" by the IHRC.
3. A public lecture entitled "Ukrainian Pioneer Life in Chicago" in honor of the 75th anniversary of St. Nicholas Parish. Sponsored by the UNA District Committee in Chicago, the event also featured a musical interlude by Evelyn Beluts, an unsually talented artist recently arrived from Soviet Ukraine who was making her Chicago debut.

A few days prior to the Lecture, I had the honor of visiting newly consecrated Bishop Innocent Lotocky along with UNA loyalists Mychajlo Olshansky, Roman Prypchan, and Stephen Kasijan, respectively, UNA District Committee chairman, secretary, and treasurer. The bishop greeted our group with exceptional warmth and ethnusiasm.

A highlight of my UNA educational activities during this period was my organization and administration of the UNA Cultural Courses at Soyuzivka during the summers of 1979 and 1980. Assisted by four professional teachers including my wonderful wife Lesia, Mr. and Mrs. Michael Wawryshyn, and Mr. George Duravetz, I was able to put together a Ukrainian curriculum that was both enjoyable and enlightening. All of us were pleased with the progress of our students most of whom were a joy to work with.

My final realm of activity in the educational arena was my work with the *Ukrainian Weekly* which, under the able leadership of Mrs. Roma Sochan-Hadzewycz, is unquestionably the *best* English language ethnic newspaper in America. Articles contributed by me included:

1. "The American Circle and the Making of the Ukrainian American"
2. "The Need for Ethnic Coalitions"
3. "The Reagan Administration and Ethnic America"
4. "Towards Ukrainian-American Unity" The Story of our Congresses, 1902-1982"
5. "On Nationalism and the UNA: Reflections on 'A New Political Phenomenon'"
6. "Reflections on Adversity"

The articles on Ukrainian immigration history were especially well received by the younger generation most of whom know little about this aspect of their heritage.

UKRAINIAN COMMUNITY ACTIVITIES

As a member of the UNA Supreme Assembly, I have always felt it my obligation to play an active and visible role in organized activities within the Ukrainian community of North America. Most of my efforts in this arena have been in the areas of education and political action. Among other things, I was able to:

1. Serve on a panel entitled "The influence of Scholarship on Politics." Sponsored by the Canadian Committee of the Harvard Ukrainian Studies Fund in Toronto, the panel included such distinguished members as Dr. Adrian Slywotsky, Dr. Frank Sysyn, and Mr. Oleh Romanysyn.
2. Serve on a panel entitled "Political Responses to Ethnicity in Canada and the United States". Sponsored by the Ukrainian Student's Organization at State University of New York (Buffalo), the panel included Andrew Gregorovich, editor of *Forum* and three university respondents.
3. Present a public lecture entitled, "A Ukrainian in Washington". Sponsored by the Ukrainian Professional and Business Club of Toronto, my presentation was made at the prestigious Albany Club.
4. Write a scholarly essay on the Ukrainian community in Chicago. Later published in a collection entitled *Ethnic Chicago*, this essay was later singled out for special praise by reviewers writing in the *Chicago Tribune*, the *Chicago Sun-Times*, and *Chicago* magazine.
5. Serve as national vice-chairman of the "Ukrainians for Reagan-Bush" Committee headed by UNA President John Flis. I was most active in Illinois where I served as co-chairman of the Illinois division. Following the election, I was a member of the Reagan transition team working exclusively with the Department of Education. My primary objective in this capacity was to save the Ethnic Heritage Studies program which had benefitted out people in the past.

Related to my direct involvement with the Ukrainian community has been my work in other areas of ethnic endeavor including my involvement as:

1. Vice-chairman of the Illinois Consultation on Ethnicity in Education.
2. Board member of the National Center for Urban/Ethnic Affairs.
3. A member of the Illinois Advisory Council for Urban and Ethnic Affairs to which I was appointed by the Illinois Superintendent of Schools in 1978.

IMPRESSIONS

It has been a distinct pleasure to work with President John Flis during the past four years as well as with other members of the Supreme Executive.

John is a gentleman, a kindly and good man whose concern for the UNA is genuine and whose loyalty to our principles is deep and uncompromising. It pains me that he has had to suffer so at the hands of those who appear determined to weaken UNA influence in the Ukrainian community.

I am also impressed with the work of Walter Sochan and Ulana Diachuk, two fine individuals I have come to know better during the past four years. Both are loyal UNA'ers to the core of their being, indefatigable workers, and thoroughly professional in their approach to the UNA matters.

As a member of the Supreme Executive, I also had an opportunity to spend more time with my old friend, Senator Yuzyk. We have so many interests in common that it was a pleasure to work with him on behalf of the UNA.

In Chicago, my respect for Anatole Doroshenko and Helen Olek has deepened considerably as the three of us have had to struggle against those who had other plans for the UNA. Both are UNA loyalists of the highest moral caliber.

And then we have the eleven Supreme Assembly members associated with the so-called "Liberation Front" or the "Liberation Front Eleven" (LFE). For one happy year it appeared that that the LFE would put party loyalty aside and live up to their UNA oath of office. There was cooperation among all members of the Supreme Assembly and the emergence of true mutual respect. Unfortunately, this fraternal climate changed dramatically beginning early in 1979.

In May of 1979, Jaroslav Stetsko, head of the Liberation Front, sent a greeting to the Ukrainian National Aid Association (Narodna Pomich) on the occasion of that fraternal organization's 65th anniversary. After the usual salutations, Mr. Stetsko's greeting ended with the following statement:

> The Ukrainian National Aid Association is the only Ukrainian insurance organization which actively supports the revolutionary liberation struggle of the Ukrainian national, revolutionary liberation movement. It deserves the support of those associated with OUN (r). There are other, similar organizations — the Ukrainian National Association, for example — but they have leaders who have adopted a negative posture towards the revolutionary liberation struggle headed by OUN (r). For that reason it is the obligation of those associated with OUN (r) to support, prior to anything else and with all of their strength, this organization and to transfer into its ranks.

Not one of the eleven Liberation Front (LFE) members within the Supreme Assembly openly challenged Mr. Stetsko's outrageous and unsubstantiated allegations. On the contrary, from that moment on, the Liberation Front eleven began to behave in a manner that strongly suggested that their first loyalty was not to the UNA but to the dictates of their leader. Among other things, LFE members have:

1. Voted in a block on *every single issue* which has come up for a vote during the past four years. Given the varied nature of the problems discussed, and the diverse background of their membership, it is difficult to understand how eleven Supreme Assembly members could so consistently speak with a single voice unless they were coached.
2. Refused to speak English as a matter of principle during Supreme Assembly meetings. If any LFE member slipped, Askold Lozynsky interrupted him, reminded him of his "error", and the LFE member would apologize and continue speaking in Ukrainian.
3. Insisted that only the Liberation Front dominated UCCA could engage in political education. When we were planning our second Ukrainian Human Rights Day on Capitol Hill, the LFE were adamant that our event should be co-sponsored by the UCCA. The LFE were willing to have the UNA do all the work, pay all the bills, and have the UCCA take the credit.
4. Insisted that Valentyn Moroz who was placed under the care of the UNA by the White House, be turned over to the UCCA. Taking advantage of the trust they then enjoyed as UNA Supreme Assembly members, certain LFE leaders gained access to Moroz and succeeded in convincing this unsuspecting man that it was in the best interests of the Ukrainian dissident movement that he associate himself with the Liberation Front. We all know what happened next. Moroz donned a SUMA uniform and began to attack the UNA. Not one LFE member protested his outrageous remarks. Today, thanks largely to the mismanagement of the Liberation Front, Moroz has become a "non-person" and the dissident movement has suffered.
5. Insisted that the UNA give up its traditional slot within the UCCA national executive even if it meant the ultimate disorganization of the UCCA.
6. Insisted that the UNA disengage itself from further political education and promoted the spurious notion that our organization is "nothing more than an insurance company."
7. Established the so-called "Committee for Law and Order in the UNA" and published a series of erroneous and unsubstantiated charges against the UNA Supreme Executive.
8. Boycotted UNA district committee meetings when certain members of the Supreme Executive were scheduled to speak.

The Liberation Front has had representation on the Supreme Assembly for all the years that I have been a member. There have been differences of opinion but when push came to shove, the Liberation Front block was always willing to comprimise for the good of the UNA. This year it was different. This year someone in the higher echelons of their organization decided that the UNA was the enemy and that comprimise with the enemy was not possible. What a shame for those loyal UNA'ers who are principled members of the Liberation Front. What a tragedy for our organization and the Ukrainian community!

RECOMMENDATIONS

Our first order of business at this convention is to discuss and to pass resolutions that will lead to our organizational renewal. No one who is concerned for the future of the UNA can deny that we are in trouble. Our membership is declining and with uncertain economic times upon us, the road ahead looks bleak. We will survive but we want to do more than survive. We want to grow and to do that, we must:

1. Improve our product, hire marketing professionals to package it, and develop the best professional sales staff our resources will permit.
2. Expand our fraternal benefits so that UNA membership can become more attractive to Ukrainian Americans and Ukrainian Canadians between the ages of 25 and 35. It is that age group that we are not reaching.
3. Continue our efforts to become more visible in North America's Ukrainian community. We need to enhance our presence in our community to recapture the leadership role we once enjoyed.
4. Elect a Supreme Assembly whose loyalty is to the UNA first, last, and always. Our board members must view the UNA as an end in itself rather than as a means of attaining political power over the Ukrainian community.

This is our 30th convention. From an historical perspective, the Rochester convention can either be the beginning of our stagnation or the start of a new and glorious era for the UNA, our community, and the Ukrainian people. You the delegates will decide which path we shall follow. I am confident you will make the right decision.

Д-р Мирон Куропась, заступник головного предсідника, у своєму доповненні до надрукованого звіту, підкреслив, що чотири останні роки відіграли надзвичайно важливу ролю в історії Українського Народного Союзу. Починаючи від занедужання головного предсідника і кінчаючи на неполадках в українській громаді, треба ствердити, що це були важкі роки для УНСоюзу. Для нього немає важливішої організації як УНСоюзу бо УНСоюз, на його думку, є найважливішою українською організацією не лише у вільному світі, але у цілому світі. „Свобода" є вільною пресою, американський федеральний уряд шанує УНСоюз бо як усім відомо, коли до Америки приїхав Валентин Мороз, то Державний Департамент і Білий Дім віддали його в опіку УНСоюзу. Тому всі українці повинні бути горді, що мають таку установу. Також завдяки повазі УНСоюзу на цю Конвенцію прибуде заступник президента Америки Джордж Буш. Це вперше в історії УНСоюзу, що Конвенцію відвідає так високо поставлена в уряді особа.

В дальшому сказав, що офіційна статистика з 1980 року виказує, що в Америці є 500,000 українців. Американський уряд опирається на тій статистиці і, на жаль, українці мусять здати собі справу з того, що їх є тільки пів мільйона. Поміж етнічними групами, українці є на 29-му місці. Дуже правдоподібним є, що в Америці живе понад мільйон українців, бо вони є напевно враховані до інших етнічних груп, то однак, це не є багато. Перед українцями стоять великі завдання — велика робота до виконання і тому вони повинні бути з'єднані та працювати в такому дусі, як нещодавно говорив у своєму звіті головний предсідник. (Свій додаток до звіту він повторив по-англійськи).

ЗМІНИ ЦІН ЗА ОГОЛОШЕННЯ

у щоденнику „Свобода" та у "Ukrainian Weekly"

З уваги на підвишку поштової оплати (понад 100%) за висилку „Свободи" та „Українського Тижневика", як також поважний зріст цін паперу та інших друкарських матеріялів, Адміністрація „Свободи" є **ЗМУШЕНА** піднести ціни оголошень, які обов'язують з днем 1-го квітня 1982 р., а саме:

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 інч через одну шпальту — за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки ... $ 6.00

1 інч через одну шпальту — за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів і т. д.) ... $10.00

Оголошення на 8 шпальт, без огляду на їх зміст по ... $10.00 за кожний інч.

Якщо до оголошення включається знімку — коштуватиме додатково:

Фоторепродукція на одну шпальту ... $ 6.00
Фоторепродукція на дві шпальти ... $10.00
Фоторепродукція на три шпальти ... $12.00

Оголошення на чергове число мусить вплинути до Адміністрації 2 дні перед появою числа.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В АНГЛОМОВНОМУ ТИЖНЕВИКУ UKRAINIAN WEEKLY (НЕДІЛЬНЕ ВИДАННЯ)

1 інч через одну шпальту — за академії, посмертні згадки, розшуки, подяки ... $ 6.00

1 інч через одну шпальту — за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, банки, продаж домів, і т. д.) ... $10.00

Оголошення на чергове, недільне видання, мусить вплинути до Адміністрації до ПОНЕДІЛКА.

Телефонічно оголошень НЕ ПРИЙМАЄТЬСЯ, хіба у нагляд випадках.

Завваги головного директора для Канади сенатора Павла Юзика

Бувши провідним членом Українського Народного Союзу вже 12 років, я можу з досвіду ствердити, що українці в ЗСА і в Канаді дуже щасливі, що мають таку широко-розвинену братсько-допомогову установу. Великий поклін основоположникам, які майже 90 років тому зрозуміли нашу місію в Новому Світі й створили таку загальну організацію, яка, оперта на солідній асекураційній базі, могла служити найвищим інтересам українського народу. Додержуючи засад єдности і братерства, УНСоюз все був хребтом поступу українців у всіх ділянках життя ЗСА і частинно Канади та в справах свободи й кращої долі українського народу на Рідних Землях.

Для дальшого добра й поступу українців у Північній Америці, які досюгають майже 2,000,000 населення, треба скріпити УНСоюз і пристосувати його до нових обставин. Зокрема треба поробити всі зусилля, щоб притягнути в наші ряди тут народжені покоління, яких чим раз більше охоплює асиміляція. Наші ряди зменшуються. Найвищий час покинути партійні спори. Треба працювати об'єднаними силами проти ворогів української свободи й державности та проти асиміляційних впливів, щоб рятувати нашу молодь. Це великі і тяжкі завдання. Чи ми дозріли, щоб їх виконати?

Треба гарячо вітати нашу злуку з Українським Братським Союзом в один більший Український Народний Братський Союз. Компетиція з великими американськими асекураційними фірмами є подавляюча, тому в економічній рецесії потрібно нам багато більше членства, нових родів грамот і більше модерних метод адміністрації та всебічної праці. Ця злука повинна принести нам великі користі і започаткувати нову добу організаційної діяльности.

Ми тепер у переломному часі. Делегати на 30-ій Конвенції повинні звернути головну увагу на вибір найкращих людей до проводу. В цьому тяжкому часі нам треба провідників доброї волі, відданих всеціло УНСоюзові, які ставлять інтереси українського народу понад партійні інтереси, працьовитих, відважних і справедливих, таких, що добре знають американське життя й мають доступ до впливових американських і канадських чинників, а зокрема доступ до українців, роджених і вихованих у цих державах. Не забуваймо нашої минувшої конструктивної і творчої праці, але дивімося вперед, змагаймо до кращої, об'єднуючої, братерської праці.

А тепер до канадських справ. Я все звертав увагу, що Канада це не ЗСА. Хоч маємо багато подібного в житті й в демократичних поглядах, всетаки Канада є окремою державою, з іншою політичною структурою. Канадські українці відіграють поважну видну ролю в усіх галузях життя цієї країни, здобувши за 90 років свойого поселення поверх 90 послів до провінційних парляментів, з яких 20 служили як міністри; 26 послів до федерального парляменту, з яких 4 були міністрами; 5 сенаторів і одного лейтнанта-губернатора. Вибрано багато посадників міст і кілька соток алдерманів та радних муніципалів. Можна вичислити кільканадцять суддів, кілька соток на державних посадах, кількасот професорів в університетах, кілька тисяч учителів у державних школах, і т.д. Українську мову вчать у публічних школах у 3-ох степових провінціях, а українську мову, літературу й історію вчать у середніх школах у 4-ох провінціях і в кількох університетах. Українське церковне життя в Канаді зовсім інакше зорганізоване; братські організації грають другорядну, переважно мінімальну, ролю.

Українські братські організації в Канаді існують у зв'язку з крайовими національними організаціями: Українське Національне Об'єднання (УНО), Союз Українських Самостійників (СУС), Братство Українців Католиків (БУК), Ліга Визволення України (ЛВУ), або при церковних парафіях. УНСоюз поширився в Канаді головно через УНО і при католицьких, православних і протестанських парафіях.

УНСоюз є найбільшою українською братською оргнізацією в Канаді; при кінці 1981-ого року було 64 відділи, 6,816 членів, які купили забезпечення на суму $ 11,773,087. Як був би відповідний підхід, можна значно побільшити членство і суму забезпечення.

Для кращого розвитку УНСоюзу в Канаді рекомендую:

1) Тому, що Канада є окремою державою, УНСоюз мусить виглядати як канадська, а не „чуженецька" установа. Це значить, що повинна бути Канадська Дирекція (Board of Directors), а не представництво, як тепер. Головний директор для Канади був би головою Дирекції, яка бувла б під керівництвом Головного Екзекутивного Комітету УНС. Радні і члени Контрольної Комісії з Канади, вибрані на конвенціях, були б членами Канадської Дирекції.

2) Повинна бути Канадська канцелярія, яка відповідала б за адміністраційну працю в Канаді.

3) Канадська Дирекція повинна мати бюджет, яким вона ропоряджала б як умовлено б з Головною Екзекутивою .Для виконання цього бюджету повинно бути окреме банкове конто в Канаді. Чистий річний дохід з канадської асекурації забезпечить бюджет.

4) Канадська Дирекція відповідала б за всю діяльність УНСоюзу в Канаді, включаючи організаторів, Окружні Комітети, і т.п.

5) Мусить скоро вийти ілюстрований Альманах УНСоюзу в Канаді, який містив би історію нашої організації і відділів та різні потрібні інформації. Д-р Михайло Марунчак, знаний історик з Вінніпеґу, погодився написати історичний огляд і зредагувати матеріяли та дати до друку рукопис і знимки до кінця цього року. Такий альманах конечний для поширення праці УНСоюзу в Канаді. Окремо, в скороченій формі, ця книжка повинна вийти в англійській мові для тих, що не читають по-українськи, для мішаних подруж і для не-українців, для інформації.

(Примітка: щоденник „Свобода" поміщує дописи про важніші українські події в Канаді, і часом про діяльність канадських відділів УНС, але рідко редакційні статті або загальні статті. Альманахи УНСоюзу дуже рідко включають статті на тему українського життя в Канаді. У 1981-му році широко обходили 90-річчя поселення українців у Канаді, але в Альманасі УНС 1982 нема ніякої статті на цю важливу тему, чи статті про літературні твори українців Канади. Всетаки ми творимо поважну частину цілого УНСоюзу. Тому дуже конечний згаданий Альманах УНС у Канаді).

У Канаді великі можливості для розвитку УНСоюзу, але цей Союз мусить мати канадський характер. Здійснення повищих пропозицій в дусі братерства й єдности спричиниться до певних успіхів для добра українського народу.

Сен. Павло Юзик — директор для Канади до своїх надрукованих „Завваг" додав: На вступі він подякував усім делеґатам, які на попередній Конвенції вибрали його на пост головного директора для Канади у його відсутності; він брав участь у конференції НАТО і був у той час в Европі. Сказав, що це було для нього великою честю, а теж доказом довір'я до нього. В цьому році теж заходила така сама можливість, але він наладнав цю справу заздалегідь і до Европи поїхав його заступник. Висловив своє вдоволення із співпраці з членами Екзекутивного Комітету і Головного Уряду. Підкреслив, що організаційна праця в Канаді представлялася б багато краще, коли б Канада мала більше прав і замість представництва, була Дирекція для Канади, яка відала б справами Канадського УНСоюзу і була б під юрисдикцією Головного Уряду УНСоюзу в Америці. Він теж уважає, що УНСоюз є найбільшою українською братською установою в Канаді і такою він повинен залишитися. Знаючи, що він має повну піддержку всіх Окружних Комітетів Канади, він вносить прохання до Статутової Комісії, щоб вона внесла поправку в статуті, яка уможливила б, щоб Канада мала свою дирекцію. Тут він подав текст пропонованої поправки до статуту: „Головний Уряд УНСоюзу має право створити в Канаді дирекцію УНСоюзу і канцелярію, які дістали б право діяти в цій країні і мали б бюджет на окремому банковому конті в Канаді під юрисдикцією Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу". Сенатор Юзик повторив своє слово і пропонований додаток до статуту по-англійськи.

На закінчення він побажав, щоб Конвенція проходила цілий час у єдиномислію і братолюбію.

Звіт заступниці головного предсідника Марії Душник

The period between the 29th and the 30th UNA Conventions was one of upheaval, strife, turmoil, economic woes and divisiveness in the community, but in the UNA it was still one of continuity and a certain amount of progress and achievement, at times despite seemingly insurmountable odds.

As members of the Supreme Assembly will address themselves to their particular areas or spheres of interest, a more or less complete picture will be drawn of UNA activities and problems of concern of our organization. Thus, this officer will report on her sector including our UNA women's participation in the growth of the UNA and the problems associated therewith.

***

Here I would like to pay tribute to a beloved UNA secretary who for forty years faithfully served the UNA and the Ukrainian American community. Mrs. Anna Hnatiuk is retiring at the age of 89 and moving to warmer climes, but she will always be remembered as a self-effacing, dedicated and warm UNAer, who won many organizing prizes and awards, and who considers her forty years as secretary of Elizabeth, N.J. Branch 37 as her "golden years." Dear Mrs. Hnatiuk, although we shall miss you at the 30th Convention, you will be in our hearts and will not be forgotten — ever, for it is UNA women like you who helped to build our Soyuz and kept it strong. To you, and others like you, our heartfelt thanks and God's blessings.

And we come to those others whose names keep recurring year after year as members of the Champions Club (those organizing 25 or more members annually) or as UNA Builders (those organizing 10-24 members annually). For the period covered in this report (1978-81) we find the name of Kvitka Steciuk at the head of the list. Kvitka was the top woman organizer eleven times and was a Champions Club member twenty times! Joining her, we find Anna Haras (who was once the UNA champion), Helen Olek, Tekla Moroz, Alexandra Dolnycka, and some younger women — Christine Fuga, Martha Korduba and Daria Zapar... to name but a few of the leading women organizers. In 1978 there were 4 Champion Club members and 12 UNA Builders; in 1979, 6 Champions and 14 Builders; in 1980, 3 Champions and 14 Builders and in 1981, 3 Champions and 15 Builders. (This officer organized 11 members in 1978, 10 in 1979, 11 in 1980 and 11 in 1981.) Of course, there were many others who organized less than ten members. It should also be noted that 121 of the UNA secretaries are women, and three women serve as heads of UNA District Committees. Here we cannot refrain from recalling when women in the UNA were called "bahby" and were barely tolerated as officers, but welcomed as members!

***

As has been pointed out innumerable times, the life force of an organization is new members. Naturally, financial stability and growth are important to any organization, but it is the constant flow of new members into the bloodstream, replacing maturities, dropouts, cash surrenders and deaths, that is most significant to a fraternal society. And it is here that more of our UNA women can participate in keeping Soyuz viable and potent. It would be highly desirable if more of our women would take a greater interest in their branches and "okruhas." When I attend UNA District meetings it is quite rare to have a sizable representation of UNA women present. Of course, there will be ladies preparing the post-meeting repast, but as members they have a voice in the UNA and should be encouraged by their branches to exercise it, by participating in meetings. Many women find the idea of organizing members or serving as a branch secretary frightening. But they could participate in the fraternal or humanitarian work of the UNA. It is hoped that many will heed the call of our recently organized fraternal section under the direction of Martha Korduba, aimed at activating dormant branch programs. Great stress is being placed on branch activities in all fraternals in order for them to retain their tax-exempt status.

Also, women could serve as branch officers, not necessarily as secretaries, and could help the branch in collecting dues and keeping in touch with certain members by personal contact, phone or correspondence. Recently, I became very involved in my branch which had many delinquent members who were about to be suspended. Those whom I had organized I met with personally or contacted them by phone or letter, and many are now back in the fold. Certain members need to be nurtured and looked after — they cannot be neglected.

Then, too, women can seek out the "lost generation," those who have lost all contact with their Ukrainian heritage, but often are very happy and willing to find their roots. A gift subscription to *The Ukrainian Weekly*, a FACTS booklet or other UNA brochure or informing them of certain Ukrainian events, often kindles their interest.

In my article, entitled "Growing Role of Women in the UNA," the past contributions of women to the growth of the UNA were acknowledged, but an appeal was made and repeated here for them to continue to help shoulder responsibility in a greater measure to further uphold the UNA and to take an interest — attend meetings, organize even a few members among family, friends and others, especially the youth, help sponsor programs, and try to get more women involved in the organizing ranks of the UNA in this Decade of Woman.

***

Among my UNA activities are to be included attendance at Executive Committee meetings, local New York District Committee meetings and other District Committee meetings, at local UNA programs and events, representation and participation in fraternal and women's programs, in community events and so on.

During the past four years, I attended, in addition to the New York District Committee meetings (where I serve as press chairperson in the English language), meetings, arranged by Supreme Organizer Wasyl Orichowsky, in Troy, Buffalo, Syracuse-Utica, Rhode Island, Boston, Passaic and Perth Amboy. These visits have given me an insight into some of the problems facing the branches and the "okruhas" of the UNA.

Attendance at organizational meeting in September 1978 at Soyuzivka, and at a meeting at the UNA, arranged by Myron Kuropas, at which were present Jakiv Suslensky, former labor camp inmate in the USSR and chairman of the new Society of Jewish-Ukrainian Relations, and Adam Simms of the American Jewish Congress — a most constructive and necessary meeting aimed at improving Jewish-Ukrainian relations.

Sending out letters to New York Congressmen and our two Senators to support the UNA Human Rights Day action in Washington, D.C.

Representing the UNA Executive Committee at the 1981 opening for our children's camps at Soyuzivka, to which the UNA Women's Committee finds two needy children annually. Attendance at these camps is a rewarding experience for most children, especially for those who do not have an opportunity to be exposed to Ukrainian life, such as my two grandnieces from Texas. The older one was chosen "Camper of the Year" and to hear them singing Ukrainian songs at the closing program was a most moving experience. They were discovering their Ukrainian roots!

Serve as delegate at annual meetings of the New York Fraternal Congress (NYFC) of which I was President for 1978-79. (Dr. J. Padoch served from 1969-70.) To the 1979 meeting I invited a Ukrainian priest to give the invocation and a young bandurist-singer who appeared in Ukrainian costume. These meetings are most constructive and helpful to fraternalists.

Served on the NYC committee to celebrate the 85th anniversary of *Svoboda* — a panel and banquet were held.

Participation in UNA Carnegie Hall concert, which should have been better attended.

Helped collect funds (to be sent through UNA) and clothing for our refugees in Austria and Poland; helped needy student in Brazil.

Together with John Flis, attended the Ukrainian Independence Day Senate reception in the Capitol in Washington, D.C., at which many U.S. Senators and Congressmen were present.

With Ulana Diachuk, represented UNA at the 90th birthday celebration for Patriarch Josyf Slipyj in Philadelphia's Academy of Music.

Presented UNA check to the Ukrainian Museum, a deserving recipient.

Presented the School of Bandura in New York City UNA checks for the School's scholarsnip fund. This is a worthy cause as the Bandurists are among our finest musical ambassadors.

Was a UNA delegate to the UCCA Convention in 1980 and previously served on its Council.

Was a UNA delegate to the World Congress of Free Ukrainians, in New York City, and participated in the march and manifestation for human rights.

Represented the UNA at the Credit Union conference banquet at Soyuzivka.

Represented the UNA at a banquet in Ottawa on the 15th anniversary of Senator Paul Yuzyk's tenure as Canadian senator.

Represented UNA at banquet celebrating the 60th anniversary of Bishop Mark Hundiak's ordination.

This officer has been involved with UNA sports since 1956 when the first tennis tournament was held at Soyuzivka under the auspices of the Carpathian Ski Club (KLK) and the Ukrainian Sports Association of America and Canada (USCAK). The following year the first swim meet took place. Now these two events held over Labor Day weekend draw hundreds of contenders and spectators to the UNA resort. Last year it was an honor to have Metropolitan Sulyk present at the opening of the tennis tournament and during the swim meet. This was the first time a Metropolitan had visited Soyuzivka, where His Excellency was greeted with the traditional bread and salt.

As in the past, I represented the UNA Executive Committee at the tennis and swim meets and presented trophies and awards to the winners, as well as my own Sportsmanship Trophy to a deserving tennis player. (Personally, I have taken part in every tennis tourney since 1956 when I was fortunate enough to win.) In connection with UNA sports, the recent death of Bohdan "Dada" Rak was a great loss to the community. I was associated with "Dada" from the very first tennis tournament, which he organized with KLK...he was a professional and a gentlemen. We shall miss him.

The UNA tennis school at Soyuzivka, under the direction of Zenon Snylyk and George Sawchak, is a very popular course for youngsters. I visited one of the classes and the pupils were really enjoying themselves. Many of these neophytes later take part in the tennis tournament over Labor Day weekend.

In 1979 I represented the UNA at a USCAK swim meet in New Jersey, at which I presented UNA medals to winners; through this contact I was able to organize several of the young swimmers into the UNA. However, I was surprised to learn that many of the youngsters knew nothing about the UNA or Soyuzivka. Similar situations should be remedied.

Together with Walter Sochan, I represented the UNA at the USCAK 25th anniversary banquet in 1980, at which the UNA received a plaque for its contributions to the promotion of sports. And, indeed, this is a field where the UNA can be even more effective among our young people. The recent innovation of a sports column and articles on sports in *The Weekly* is most welcome.

***

Some of my community activities included:

In June, 1980 Dr. Flis and I were hosts at a reception in New York City for fraternal society leaders to meet Ronald Reagan, at which John was M.C. and I introduced Mr. Reagan. I also worked in the Reagan campaign and attended the Inauguration, about which I wrote an article for *The Weekly*.

During United Nations (UN) Week, I attended the National Council of Women-US (NCW-US) Human Rights program at the U.S. Mission to the UN, and took part in a discussion group on "Human Rights and Refugees" during which I made a motion to have the UN attempt to prevail upon the USSR to allow Ukrainians to be reunited with their families in the free world and to be permitted to emigrate from the USSR. The motion was incorporated in the Refugee Section Report and was to be submitted to the proper arm of the UN.

Am a member of the NCW-US International Hospitality Committee.

Attended a reception in New York City by the International League for Human Rights, of which I am a member, for Polish workers and another for Myhajlo Mihajlov, Yugoslav dissident.

In September, 1981 I invited and introduced Mayor Edward Koch of New York City to a Ukrainian festival, where he addressed an enthusiastic audience.

Participate in Captive Nations Week programs and serve as M.C. at its annual programs.

Also serve as M.C. at the St. George Church 7th Street Festival in New York City.

Helped in the preparation of Ukrainian Independence Day programs, inviting diplomats and foreign guests and acting as M.C.

Attend programs and receptions given by the Republic of China (Taiwan), Lithuania and Estonia on their independence days, and the Baltic Women's Council programs, where I often address the gathering as when I was a SFUZO representative.

Was happy to have the opportunity to see Pope John Paul II in New York and at the Ukrainian Cathedral of the Immaculate Conception in Philadelphia, where he spoke in Ukrainian.

Appealed to have UNA members and the general public send cards or letters to Michael Metrinko while he was being held hostage in Iran.

On Flag Day in New York City, arranged for proclamations to be issued by Governor Carey and Mayor Koch; I took part in the program at the Ukrainian Institute of America.

Participated in the Julian Revay Carpathian Research Center program commemorating the 43rd anniversary of the proclamation of Carpatho-Ukraine's independence.

Took part in the Fourth Slavic Ethnic Heritage Week in New York City.

In conclusion, besides recommendations listed above, it is recommended that information about the UNA be more widespread by distribution of *The Ukrainian Weekly* and UNA brochures at festivals and other public gatherings; gift subscriptions to *The Weekly*, and *Svoboda* and *Veselka*, where feasible; branches and / or district committees sponsor boys and girls to the UNA children's camps and to the UNA courses at Soyuzivka; build the senior citizens' condominium; hold training courses for secretaries; and in keeping with our image as a fraternal benefit society, wherever possible, have UNA branches or district committees welcome and assist new Ukrainian arrivals in their communities; help orphans and needy students in Brazil; help the elderly and ailing, and the like.

It is hoped that the UNA will be entering an era of even greater activity and achievement, invigorated and strengthened with the possible merger of the UNA and the UFA, and that a new spirit of fraternalism and cooperation will pervade the entire Ukrainian community, giving hope and encouragement to all, especially to our enslaved and suffering kin in Ukraine.

Here I would like to express my gratitude to all those who have cooperated with me during the past 4 years and have helped me with their advice and suggestions whenever I called upon them; especially those at the Home Office. Thank you very much.

Марія Душник — заступниця головного предсідника, додатково до надрукованого звіту згадала про свою працю в 1982 році, а то: зорганізувала 3-ох нових членів, репрезентувала Екзекутиву УНС на річних зборах Округи Шамокін, Па., та на зборах делегатів Нюйоркської Округи, на спаленні морґеджу української католицької церкви св. Хреста в Асторії, Н.Й. Цей морґедж в сумі 350,000 долярів був дав церкві УНСоюз. Теж репрезентувала Екзекутиву УНСоюзу на бенкеті в пошану митрополита УПЦ Блаженнішого Мстислава.

Своє доповнення вона подала теж по-англійськи. При тому висловила, подібно, як її передбесідники, надію, що Конвенція проходитиме ділово, у згоді і братерстві.

ПРО КОНВЕНЦІЇ УНС ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ

Конвенції Українського Народного Союзу завжди були головними етапами в розвитку не тільки самого Союзу, але і всієї Української Громади в Новому Світі. Чого можна очікувати від перебігу і рішень та висліду відбутої недавно 30-ої з черги конвенції цієї найстаршої і найбільшої української установи у Вільному Світі, базуючись на досвіді минулого?

Інформації про це знайдете у виданій безпосередньо перед 30-ою Конвенцією книжці **А. ДРАГАНА.**

У ДЗЕРКАЛІ КОНВЕНЦІЙ УНС

У книжці, крім вступної загальної характеристики усіх попередніх 29 конвенцій, подано основні інформації про них:

- де і коли вони відбулися,
- скільки було делеґатів,
- який у тому часі був організаційний і фінансовий стан УНС,
- які важливіші рішення винесено та кого обрано до проводу.

Книжка ілюстрована, має 72 сторінки і коштує ТІЛЬКИ ЧОТИРИ ДОЛЯРИ.

Замовляти в книгарні „Свободи":

"SVOBODA" BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N. J. 07302

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.

СТОРІНКА СЕНЬЙОРІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Від редакції:

Згідно з резолюцією Сьомого З'їзду Об'єднання Сеньйорів Українського Народного Союзу, в узгідненні з Екзекутивою УНС і домовленні з редактором „Свободи", Управа Об'єднання приступає до поміщування матеріялів Об'єднання на окремій „Сторінці Сеньйорів". Сторінка буде появлятися неперіодично, в міру потреби. Просимо сеньйорів та заінтересованих проблемами сеньйорів надсилати матеріяли до Сторінки.

ЗВЕРНЕННЯ

УПРАВИ ОБ'ЄДНАННЯ СЕНЬЙОРІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ДО ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ

Дорогі Браття і Сестри!

Проминуло вже шість років від часу заснування нашого Об'єднання. Протягом цього часу справа побудови Дому для потребуючих старших віком членів УНСоюзу не сходила з програми з'їздів Об'єднання та засідань його управ. Не зважаючи на це, справа стоїть на мертвій точці, бо не зроблено жадного реального кроку у напрямі переведення її в життя і за словами та резолюціями не йшли діла. Теперішня Управа Об'єднання вирішила зрушити справу з мертвої точки. Навіть малий, але конкретний крок у напрямі сдійснення цього важливого завдання мусить дати позитивні наслідки.

Дотепер ми жили нереальними надіями на допомогу американського Уряду та сподіваннями, що Екзекутива УНСоюзу побудує у проглядному часі Дім за власні гроші. Ті надії остаточно розвіялися. Нам треба глянути у вічі дійсності. Урядові чинники не згодилися призначити дотацію на Дім на наших умовах, тобто із збереженням українського характеру Союзівки, де такий Дім мали б збудувати. Це в минулому. А тепер тим більше не можна сподіватися дотацій з боку сучасної Адміністрації з її програмою великих бюджетових скорочень. Український Народний Союз є тепер у такій фінансовій ситуації, що не може розпочати будови цього проєкту своїми фондами, бо він побудовою відомого хмаросягу в Джерзі Ситі дійшов до межі, визначеної законом для льокації капіталу братських союзів у нерухомості.

Що ж ми в цій ситуації можемо зробити?

Чи маємо чекати, склавши руки, аж прийдуть кращі часи, догідніша коньюктура? Управа Об'єднання Сеньйорів вирішила, що прийшов час діяти нам самим. Ми кидаємо клич взаємної допомоги, і тому започатковуємо збірку на Будівельний фонд Дому серед самих сеньйорів і всіх членів УНСоюзу. Нам треба повернутися до випробуваної засади, що наша сила в нас самих, у нашій солідарності, активності й жертвенності.

Тому ми, Управа Об'єднання Сеньйорів УНС, звертаємося до усіх членів УНСоюзу з гарячим проханням: підтримайте нашу акцію і, не відкладаючи, пересилайте датки на Будівельний фонд сеньйорів у довільній сумі. Навіть найменший даток сприятиме здійсненню цього так потрібного проєкту. В рамках збірки ми пропонуємо присилати дивідендові чеки УНСоюзу. Датки і дивідендові чеки просимо висилати на адресу УКраїнського Народного Союзу зі значенням: „На Будівельний фонд Дому сеньйорів" (Senior's Building Fund).

Просимо усіх членів УНСоюзу, зокрема секретарів відділів, включитися в цю акцію.

З братським привітом!

За Управу Об'єднання Сеньйорів УНСоюзу
Роман Борковський, голова;
Сильвестер Мартюк, секретар

Президія Восьмого З'їзду Об'єднання Сеньйорів УНС і новообрана Управа

Різні вістки

КОНФЕРЕНЦІЯ БІЛОГО ДОМУ У СПРАВАХ СТАРШИХ ВІКОМ

Такі конференції відбуваються раз на десять років. Завданням їх—передискутовувати актуальні проблеми старших віком американців і формулювати рекомендації для законодатних тіл Америки для ухвалення нових законів з метою покращення економічного й соціяльного становища сеньйрів. Така Конференція відбулася в грудні 1981 року. Пригадуємо, що Сьомий З'їзд Об'єднання Сеньйорів УНС в червні 1981 року ухвалив був окрему резолюцію в цій справі. Резолюцію вислано на адресу президента Р.Реґена та голови Національного центру міських етнічних справ д-ра Д.Кромковського. Резолюція була схвалена за ініціятивою Анастазії Волошин, делеґатки на згадану Конверенцію від стейту Огайо. Наша резолюція рекомендувала затримати в силі „Акт для старших віком американців" разом із передбаченими в ньому допомогами і привілеями.

Остання Конференція ухвалила шістсот рекомендацій, з яких найважливіші були: затримати всі дотеперішні привілеї осіб на Соціяльному забезпеченні з врахуванням коштів прожитку, що зростають із збільшенням інфляції; елімінувати обмеження заробітків осіб, що користають з Соціяльного забезпечення; скасувати обов'язковий відхід на емеретуру в будь-якому віці поширити „Медікер" на покриття за ліки, окуляри, дентистів і за кошти домашного лікування; створити всеохоплюючу державну програму охорони здоров'я, інтенсивно здійснювати програму побудови домів для потребуючих сеньйорів; задержати в силі „Акт для старших віком американців"; установити окремих референтів у справах сеньйорів у різних федеральних установах і управах, що мають відношення до сеньйорів.

В загальному можна сказати, що здійснення цих і всіх інших ухвалених рекомендацій значно поліпшила б фінансове й соціяльне становище сеньйорів.

(Продовження на ст. 8)

Звіт голови Об'єднання Сеньйорів УНСоюзу д-ра Романа Борковського про діяльність Управи від червня 1982 року до кінця травня 1982 року

Сьомий З'їсд Об'єднання Сеньйорів Українського Народного Союзу, що відбувся на Союзівці в червні 1981 року, вибрав Управу Об'єднання в такому складі: Роман Борковський—голова, Роман Барановський—перший заступник голови, Василь Нагірний—другий заступник голови, Сильвестер Мартюк—секратар, Олена Чорномаз—скарбник; Володимир Сенежак та Омелян Смішкевич—члени Управи. В тому складі Управа працювала протягом року, з тим, що від кінця 1981 року в нашій праці не міг брати участи інж. О.Смішкевич, який мав нещасний випадок.

Управа відбула чотири засідання, на яких розглянено й полагоджено цілий ряд актуальних проблем, зв'язаних з цілями і завданнями Об'єднання. При нагоді другого засідання в дні 6-го жовтня 1981-го року Управа відбула зустріч з Екзекутивою Українського Народного Союзу, на якій передискутовано й узгіднено справи, які лежать в обсягу заінтересування Об'єднання, до яких має пряме відношення Екзекутива УНС, як, наприклад, справа побудови Дому для сеньйорів УНС.

Зустріч попередило побачення голови Об'єднання з головним предсідником УНСоюзу д-ром І.Флисом 1-го вересня 1981 року, в якому взяли участь головний секретар В.Сохан і головний організатор В.Оріховський. На зустрічі устійнено і прелімінарно обговорено усі справи, що мали бути предметом наради Об'єднання й Екзекутиви УНС. Завдяки тому сама нарада пройшла гладко й ефектовно: ми досягнули порозуміння в усіх справах.

В нашій діяльності ми старалися йти по лінії, яку визначив своїми резолюціями Сьомий З'їзд і які спрямовували акцію Управи в трьох напрямах: в напрямі здійснення задуму побудови Дому для сеньйорів УНС на Союзівці, ініціювання творення клюбів сеньйорів в осередках поселення, інформування в пресі про справи Об'єднання Сеньйорів УНС.

Як ми виконували ці завдання?

В наслідок категорічного ствердження головного предсідника УНС д-ра І.Флиса, на Сьомому З'їзді Об'єднання, а також на згаданих мною зустрічах, що УНС з фінансових причин не може в прозорому часі приступити до побудови союзового Дому для потребуючих старших сеньйорів, нам не залишалося нічого іншого, як тільки погодитися з тим станом речей й активно піддержувати проєкт побудови кондоміняльного комплексу, який Екзекутива УНС зобов'язалася здійснити вже в найближчому часі. Вступні підготовчі праці вже виконано і можна сподіватися, що перевибраний на 30-ій Конвенції Головний Уряд, а зокрема Екзекутива енерґійно візьметься до діла і скоро започаткує побудову.

В тій справі я з секретарем був у контакті з уповноваженою Екзекутиви у справах кондомініюму голопвним касиром УНС мгр Уляною Дячук. В пляні співпраці ми перевели опитування серед членів УНС, зацікавлених цією справою, на сторінках „Свободи" і „Українського Тижневика" (англійською мовою). Зголосилося понад 60 осіб, що дає вже реальну основу для переведення в життя проєкту.

Хоч справа кондомініюмів є важлива і в засаді позитивна, то однак це не той проєкт, що його мало на увазі наше Об'єднання. Наше центральне заінтересування—це реалізація статутової вимоги УНС—побудови союзового Дому для старших віком членів, в якому могли б знайти пристановище ті, які не можуть собі дозволити на коштовні кондомініюми, а тільки можуть платити за своє утримання із своїх скромних пенсійних фондів.

Ми не втратили цієї основної мети з поля нашого зору і, згідно з рекомендаціями Шостого і Сьомого з'їздів, створили окремий фонд побудови такого Дому, видаючи окреме звернення до сеньйорів і всього членства УНС, щоб вони посилали датки на цей фонд, зокрема девідендові чеки УНС. При тому ми були свідомі двох речей: поперше, започаткована акція не могла в першому році дати більш серйозних успіхів, бо переважно члени вже зміняли свої дивідендові чеки, або призначили їх на інші цілі. Сподіваємося, що в біжучому році успіх буде більший.

Подруге, ми не маємо ілюзій, що нашою акцією ми зберемо всі потрібні фонди на побудову такого Дому. Його побудує таки УНСоюз, виконуючи своє статутове забов'язання. Але наша ініціятива створення такого фонду має служити пригадкою і заохотою для Екзекутиви УНС до виконання її повинност і. Фактом є, що зав'язок фонду вже існує і ми всі можемо посилювати його своїми пожертвами. Ним відає головний касир УНС Уляна Дячук; це тому, що Об'єднання не має відповідного бюрового персоналу для збирання і адміністрування фонду.

На „Сторінці Сеньйорів" у „Свободі" ми заохочували наших членів творити клюби сеньйорів у осередках нашого поселення. Початковий імпульс до того дала доповідь інж. В. Вацика, координатора клюбів сеньйорів на терені Торонто яку він виголосив на Сьомому З'їзді Об'єднання. Резюме цієї доповіді було поміщене на „Сторінці Сеньйорів" разом із моєю статею під назвою „Творімо клюби сеньйорів".

Вже сам наголовок статті вказує на те, про що нам ішлося. На жаль, ми не одержали повідомлень, чи створено або чи були спроби створити денебудь такі клюби при відділах УНС. Нам відомо, що такий клюб, доволі сильний, існує в Чикаго, навіть з власним домом, а також в Ню Йорку при відділі „Самопомічі". Можливо, що ідея клюбів при відділах УНС потребує довшого часу для того, щоб вона визріла і спопуляризувалася. Сподіваємося, що дискусія виявить можливості розбудови такого роду клюбів.

Третя справа—це пресова інформація про сеньйорів, зокрема про справи нашого Об'єднання. Ми стояли в тісному контакті з редакцією „Свободи", в якій були поміщені наші матеріяли, такі як комунікат про Сьомий З'їзд резолюції З'їзду і двократне повідомлення про Восьмий З'їзд із поданням його програми. Нам вдалося видати одне число „Сторінки Сеньйорів" з різноманітним змістом, з колонкою „Організаційні справи", що послужила своєрідним зв'язком з нашими членами. Невтомна ентузіястка „Об'єднання Сеньйорів" Маріон Бурбела, хоч і не була членом Управи помістила три „Кутики Сеньйорів" в „Українському Тижневику", за що їй належить від нас подяка і признання. „Сторінку Сеньйорів" у „Свободі" треба буде у майбутньому і вдержати і розбудувати.

Якщо йдеться про те майбутнє, то Екзекутива УНС мусить знайти, і то в проглядному часі, вихід з імпасу, в який попала справа побудови Дому для старших віком членів. Ми, сеньйори, не є членами „другої категорії", але повноправними членами УНС, і як такі маємо право ставити певні вимоги не тільки в справах нашого вужчого інтересу, але також у всіх важливих справах УНСоюзу. До них, без сумніву, належить справа союзової Будівлі в Джерзі Ситі. Нам подобається пропозиція адвоката Нестора Олесницького, подана до дискусії на сторінках „Українського Тижневика". Він рекомендує продати Українську Будівлю, а за одержані гроші розбудувати Союзівку до рівня важливого кльтурного центру нашої громади.

Розбудовуючи Союзівку у провідний цілорічний відпочинковий ресорт і творячи імпозантний культурний центр, УНС виконав би ще одну історичну місію для української громади. Союзівка стала б не тільки, як це популярно говориться, шматком України на вільній землі Вашинґтона, але могутнім засобом збереження нашої спільноти і важливою підоймою розвитку нашої культури. Тієї місії, на мою думку, Будівля у Джерзі Сити виконати не може. Настав час, щоб виправити помилки недавного минулого і прочистити шлях до кращого майбутнього і здорового розвитку як Батька Союзу, так і цілої нашої громади. Не треба, думаю, нікого переконувати в тому, що така розв'язка автоматично створила б пригожі умовини для побудови Дому для наших потребуючих сеньйорів.

Звіт зі З'їзду Об'єднання Сеньйорів УНСоюзу на Союзівці в днях від 30-го травня до 4-го червня 1982 року

Сто тридцять три сеньйорки і сеньйори УНСоюзу з'їхалися на Союзівці, щоби відбути свою 8-му Конвенцію. Наради розпочалися Службою Божою, що її відправив о. парох д-р Б. Волошин. В ранній сесії вибрано президію в складі: предсідник—Володимир Сенежак, заступник предсідника—д-р Микола Ценко, украіномовна секретарка—лідія Ганас, англомовна—Маріон Бурбелла, після чого йшли звіти членів Управи Об'єднання Сеньйорів УНС. Меценас Сильвестер Мартюк відчитав докладний протокол з попереднього З'їзду. Д-р Борковський, голова Об'єднання здав звіт з діяльности Управи. Звітували: Галина Чорномаз, скарбничка, членка Контрольної Комісії, яка знайшла всі діловодства в найбільшому порядку; Товариський Суд не мав ні одного судового випадку. В пополудневій сесії д-р Р.Осінчук виголосив цікавий і актуальний реферат про проблеми старших віком у добі сучасної цивілізації. Увечері фільмовий продюсер Славко Новицький висвітлив прецікавий фільм, фінансований УНСоюзом, „За стерном долі" про українських поселенців у Північній Америці.

Другого дня нарад п.Такер (з дому Москалик) прочитала реферат про історію свого роду. По рефераті розгорнулася дискусія над звітами, в якій брали участь такі союзовці: Різник, Чучкевич, Микита, Бараник, Міра Повх, Семен Чорномаз, Ковальчук, д-р Ценко і д-р Борковський. Дискутанти обговорювали справу будови Дому для сеньйорів на Союзівці. Щодо фондів на будову, одні бажали, щоб УНС продав Українську будівлю в Джерзі Сити і за ті гроші вибудував Дім для сеньйорів; інші висловлювалися за тим, щоб створити власний фонд з дивіденд і включитися в кампанію збирання грошей від кредитівок, братських союзів та інших організацій. Після замкнення дискусії над звітами уділено абсолюторію уступаючій управі та вибрано нову Управу за листою на внесок Номінаційної місії у такому складі: голова Об'єднання—д-р Роман Борковський, заступник голови—д-р Роман Барановський, другий заступник—Василь Нагірний, секретар—мец. Сильвестер Мартюк, скарбничка—Галина Чорномаз, вільні члени—д-р Володимир Сенежак і Богдан Дейчаківський.

Контрольна комісія: Володимир Різник, Мирон Бучак і Степан Микита.

Резолюційна комісія: Володимир Різник, д-р Микола Ценко та Осип Ірха.

Товариський суд: д-р Микола Ценко, Роман Чучкевич та Іван Коровицький.

Номінаційна комісія: Ольга Салук, Марія Мартюк і Богдан Дейчаківський.

Далі у програмі була доповідь М.Ковальчука про українське село в Аппоці на Фльориді, де живуть переважно сеньйори, і де будувати муть два пансіони для пенсіонерів та для немічних сеньйорів. Збори вирішили перевести на ту ціль збірку і звернутися до проводів Церков та інших установ, щоби вони підтримали цю збірку. По закінченні пополудневої сесії нарад Болодимр Рейнер відчитав реферат під назвою „Дещо про Київ"

Увечорі на „Веселці" інж. Роман Кобринський розповідав про свою подорож по Скандинавських країнах, висвітлюючи при цьому чудові прозірки.

В середу відбулася прогулянка до столиці стейту Олбані. У подорожі взяли участь 63 сеньйорів. Того ж дня увечері Я.Кулинич висвітлив фільм його биробу про Перший СКВУ—Світовий Конгрес Вільних Українців. В четвер, 3-го червня прибув на наради головний секретар УНС Володимир Сохан, який пояснив учасникам З'їзду справу з будовою Дому для Сеньйорів: уже знайдено архітекта (Войнович) і будуть будувати кондомінімум на Союзівці коло церкви св. Тройці. Ті, що зголосилися на мешкання, мають дати по 5.000 долярів завдатку. Мешкання будуть коштувати від 50.000 дол. до 70.000 долярів.

Резолюційна комісія внесла три резолюції до апробати зборів: 1). Вислати привіти для Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого з його 90-ліття, і Блаженнішому Митрополітові Мстиславові з нагоди 40-ліття його єпископської хиротонії. Постановлено привітати також нововибраний Головний Уряд УНСоюзу з д-ром І.О. Флисом на чолі і погратулювати УНСоюзові за майбутню злуку з Українським Братським Союзом.

2). Закликати Головний Уряд УНСоюзу вже восьмий раз, щоб він виконав свій обов'язок і бибудував Дім для сеньйорів на Союзівці;

3). Закладати на місцях Клюби Сеньйорів і зв'язувати їх в одну організацію, що буде належати до Українського Народного Союзу..

Тут треба зауважити, що резолюція ч. 2 зазнала зміни в кінцевому оформлені.

В першій редакції було додано, що З'їзд закликає УНСоюз зібрати фонди на будову цього Дому через продаж Будівлі в Джерзі Ситі. Але після довгого обговорення справи, зібрані на З'їзді вирішили цей додаток з резолюції усунути, тобто, закликаючи УНС до збирання фондів, не підказувати Головному Урядові УНС, у який спосіб він має придбати фонди на цю будову. Уряд УНСоюзу сам буде знати, як ці фонди роздобути.

На цьому закінчено наради З'їзду, а п'ятницю, 4-го червня, залишено на товариські розмови, прощання і пакування речей до від'їзду, та на вечірній величавий бенкет, вмілим тостмайстром яким був д-р Р.Барановський. Бенкет розпочав місцевий парох о. д-р Б.Волошин молитвою. Учасників З'їзду і гостей, що численно прибули з околиць, розвеселяли своїми дотепами Микола Кавка (Мамай) та інж. Лев Яцкевич.

У мистецькій частині взяли участь: місцевий хор „Золотий Гомін", проф. В.Третяк (скрипкове сольо) і проф Роман Левицький, який грав на бандурі і співав народні пісні. Був тут виведений веселий скеч—пародія на життя в Совєтському Союзі. На кінець молодші сеньйори забавлялися весело танцюючи під звуки оркестри В.Гірняка.

Лідія Ганас, секретар

СТОРІНКУ СЕНЬЙОРІВ УНС

редаґує Управа об'єднання Сеньйорів.

Адреса: 30 Montgomery St_et, Jersey City, N.J. 07302

Василь Вацик

РОЛЯ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СЕНЬЙОРІВ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Спершу кілька стверджень. Про вік людини не вирішує метрика, а стан здоров'я і почування. Людина така стара, якою себе почуває. Пенсійний вік—це частина життя, яку слід гарно використати, а не марнувати на відпочинок і безділля. Безділля скорочує життя. Тому людям похилого віку потрібний рух, зайняття. Нерідко можна бачити сиво волосих студентів на університетах і в бібліотеках, які пильно студіюють.

Пенсіонери в нашу добу здобули собі признання і пошану. Онтарійський прем'єр Дейвіс так висловився про старших громадян: „Усе, що ми маємо в нашому суспільстві, наші вартості, наші традиції, наш економічний ріст, наше краще життя,—все це ми завдячуємо тяжкій праці і здібності сотень тисяч одиниць, які тепер є старшими громадянами і заслуговують на респект, допомогу і економічне забезпечення, які цивілізоване суспільство обов'язане їм дати".

Ми звикли говорити про ядерну чи соняшну енергію, але забуваємо про невичерпану, високої кляси енергію старших людей. Лікарі, соціологи і геронтологи твердять, що старші люди потребують постійного руху і зайняття, бо вони додають роки до свого життя через додавання життя до своїх років. Статистика виказує, що останні десятиліття позначаються великим приростом старших людей, бо пересічний вік людини щораз збільшується і доходить уже до 75 років. Ця зміна у віці населення, де зростає кількість старших віком громадян, спричинює всім державам нові проблеми: мешканеві, пенсійні, транспортові, обезпеченеві тощо.

ОРГАНІЗОВАНІ СЕНЬЙОРИ В КАНАДІ

Як у всіх країнах світу, так і в Канаді сеньйори зорганізовані в клюбах—міських, провінційних і в федеральній асоціяції. Онтарійська асоціяція-United Senior Citizens Ontario—нараховує коло 1100 афілійованих клюбів з півмільйоновим членством. Вона щороку відбуває конвенції в різних містах Онтаріо, на університетах, і на ці конвенції прибуває коло 700 делеґатів і представників усіх урядів. На цих конвенціях делеґати обговорюють резолюції і після їх схвалення подають у формі вимог провінційному і федеральному урядам. Цьогорічна конвенція, на якій дискутовано над 136-ма резолюціями, відбулася в будинках університету в Садбурі від 9-го до 11-го серпня.

З огляду на інфляцію і знижку вартости доляра постановлено вимагати від уряду старечу пенсію у висоті 75 відсотків пересічної платні робітника, більше вигідні апартаменти і доми для старших, опіку над домами, доми для реконвалесцентів, безплатні ліки, окуляри, апарати для глухих, протези, крісла на колесах для інвалідів тощо. Уряд мав би подбати про достатню кількість ґеронтологів, вишколених медсестер для старших і про безплатні амбулянси. Треба знизити оплати забезпечень на авта, на телефон, поштові марки; припинити або сповільнити впровадження метричної системи.

РЕЗОЛЮЦІЯ ВОСЬМОГО З'ЇЗДУ СЕНЬЙОРІВ УНС

Восьмий З'їзд Сеньйрів УНС, який відбувся на Союзівці в днях від 30-го травня до 4-го червня 1982 року,

ВІТАЄ Сеньйора-Сеньйорів Блаженнішого Патріярха Ісповідника Йосифа з нагоди Його 90-ліття й 65-ліття священства;

ВІТАЄ Митрополита Української Православної Церкви Блаженнішого Мстислава з його винятковим і радісним ювілеєм 40-річчя єпископської хіротонії;

ВІТАЄ Українське Евангельське Об'єднання і Об'єднання українських Евангельсько-Баптистських Церков.

ВІТАЄ нововибраний Головний Уряд УНС на чолі з д-ром Іваном Флисом та радіє перемогою Союзової ідеї на 30-ій Конвенції УНСоюзу з УБСоюзом.

Восьмий З'їзд Сеньйорів УНС, які в минулому були будівничими Батька—Союзу й які надалі працюють для його розбудови, вписуючи в члени своїх внуків і правнуків, закликають Головний Уряд УНС вже восьмий раз, щоб він нарешті виконав своє статутове забов'язання, резолюції та рекомендації конвенцій і річних нарад для побудови Дому для старших віком членів УНС на Союзівці.

Восьмий З'їзд Сеньйорів УНС закликає Головний Уряд УНС здобути потрібні фонди для побудови дому, чи то через продаж дому в Джерзі Ситі, коли він є лише тягарем для УНС, чи вибранням морґеджу на цій дім, чи позиченням грошей у наших кредитівках, чи врешті через окрему кампанію збирання грошей й заохочування членів до складання своїх дивіденд на цю ціль поміщуючи імена жертводавців в органі УНС „Свобода". З'їзд Сеньйорів вважає, що не можна вже зволікати з побудовою Дому для старших віком членів УНС і що Головний Уряд повинен приступати без проволоки до зреалізування свого статутового зобов'язання.

Восьмий З'їзд Сеньйорів рекомендує Управі та всім членам закладати по своїх громадах клюби сеньйорів і їх та вже існуючі клюби зв'язати з Об'єднанням у одну сильну організацію, щоб спільними силами можна було використовувати всі можливі способи допомоги потребуючим сеньйорам від федерального, стейтових і льокальних урядів.

Восьмий З'єзд Сеньйорів УНС надіється, що органи УНС „Свобода" та „Український Тижневик" і надалі радо будуть містити всі матеріяли Об'єднання й Сторінку Сеньорів.

За резолюційну комісію:
Володимир Різник,
д-р Микола Ценко,
Йосиф Ірха

ПОЖЕРТВИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД ДОМУ СЕНЬЙОРІВ

1. Стефанишин М. — 42.65; 2. Хлистак І. —34.72; 3. д-р Барановський Р. — 23.30; 4. Сенежак Володимир — 16.50; 5. Смішкевич Еміль — 11.20; ц. Чорномаз Сам — 10.80; 7. Мартюк Сильвестер — 10.65 . Кобзар Йозефіна — 10.00; 9. Кузьмак Р. — 9.20; 10. Барановський С. — 8.30; 11. Тритяк В. — 7.20; 12. Гірняк Галина — 6.90; 13. Сенежак С. — 5.50; 14. Ренер В. і Е. — 5.45; 15. Кавка М. — 5.40; 16. Савчак М. — 4.50; 17. Кавка З. М. — 4.35; 18. Бобечко М — 4.00; 19. Бобечко Н. — 4.00; 20. Ерха А. — 4.00; 21. Борковський Т. — 2.85; 22. д-р Борковський Р. — 2.85; 23. Ерха І — 2.80; 24. Юрчишин І. — 2.60; 25. Кавка В. — 2.00. Разом — 241.72 дол.

СПИСОК ПОЖЕРТВ МА ДІМ СЕНЬЙОРІВ УНС 1981

1. Хлистак І. — 34.72; 2. Тритяк В. — 7.20; 3. Кавка В. — 2.00; 4. Бобечко М. — 4.00; 5. Кавка М. — 5.40; 6. Кавка З.М. — 4.35; 7. Бобечко Н. — 4.00; 8. Борковський Т. — 2.85; 9. Борковський Р. — 2.85; 9. Стефанишин М. — 7.80; 10. Стефанишим М. — 13.25; 11. Кобзар Йозефіна — 10.00; 12. д-р Барановський — 15.50; 13. Мартюк Сильвестер — 10.65; 14. Сенежак Володимр — 10.90; 15. Чорномаз Сам — 10.80; 16. Смішкевич Еміль — 11.20; 18. Кузьмак Р. — 9.20; 19. Гірняк Галина — 6.90. Разом—173.57 дол.

1982

1. Сенежак В. — 5.60; 2. Сенежак С. — 5.50; 3. Барановська С. — 2.00; 4. д-р Барановський Р. — 7.80; 5. Барановський С. — 6.30; 6. Ерха А. — 4.00; 7. Ерха І. — 2.80; 8. Юрчишин І. — 2.60; 9. Ренер В. і Е. — 5.45; 10. Савчак М. — 4.50; 11. Стефанишин М. — 8.10; 12. Стефанишин М. — 13.50. Разом — 68.15 дол.

ЛІТОПИС

УКРАЇНСЬКЕ ІСТОРИЧНЕ ТОВАРИСТВО

Ч. 3 СІЧЕНЬ 1983 III

ЗВЕРНЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА І УСТАНОВ

НАПЕРЕДОДНІ ВІДЗНАЧЕННЯ 20-ЛІТТЯ „УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИКА" (1963-1983)

У 1983 році відзначуємо 20-ліття „Українського Історика" - єдиного українського історичного журналу на Заході. Не зважаючи на несприятливі обставини, незадовільну матеріяльну базу та інші перешкоди, Українське Історичне Товариство не лише втримало журнал, але зуміло його перетворити на репрезентативний орган української історичної науки, який здобув собі визнання на міжнародному форумі історичної науки.

Головне завдання „Українського Історика" було і є боронити та пильнувати інтереси справжньої української історичної науки та її кращі традиції. У зв'язку з розгромом українського наукового життя в Україні і тенденційними насвітленнями історії України в багатьох західніх виданнях, видання незалежного українського журналу є основною вимогою сьогоднішнього дня.

На сторінках „Українського Історика" появляються праці видатних вчених, які присвячені різним періодам української історії. Рівночасно журнал став форумом історичної критики, присвяченої виданням українських і неукраїнських істориків, у яких насвітлюються окремі питання української історії. Окрему увагу присвячується питанням об'єктивної історичної термінології і періодизації історії України. Як відомо, в багатьох дослідженнях західніх істориків уживається неправильна історична термінологія, в основному базована на російській імперській або совєтській схемі історії Східних Слов'ян. Ця помилкова термінологія веде до фальшивої інтерпретації історії українського середньовіччя й інших періодів української історії. Отже ми робили усе, щоб „Український Історик" стояв на висоті свого завдання.

Тепер, по роках жертвенної праці і з 20-літтям „Українського Історика", яке надходить, звертаємося до українського громадянства і українських установ допомогти нам розбудувати матеріяльну базу „Українського Історика" і цим причинитися до дальшого росту історичного журналу. Рівночасно бажаємо поінформувати усіх зацікавлених, що УІТ вирішило опрацювати два основні видання: „Історію України" (збірна праця) українською і англійською мовами, і однотомний Енциклопедичний словник історії України". Також вже майже готова до друку велика анотована „Бібліографія історії України" англійською мовою. Ми лише для прикладу навели ці три важливі проєкти, які заслуговують на повну підтримку українського громадянства і установ у Америці і Канаді. Ми звертаємося до шанувальників української історії і українських установ скласти одноразову пожертву на Видавничий фонд УІТ і тим сприяти розбудові „Українського Історика" і здійснюванню важливих науково-видавничих проєктів.

Також бажаємо приєднати в біжучому році бодай 200 нових передплатників — членів-прихильників „Українського Історика" й УІТ. Віримо, що прихильники розвитку української історичної науки на Заході допоможуть нам у цьому ділі і ми зможемо збільшити число випусків журналу, а також розбудувати його тематику. Отже слово за українським громадянством, українськими установами, а зокрема — за читачами „Українського Історика". Спільними силами і спільною працею причинимося до дальшого розвитку української історичної науки на Заході.

Управа Українського Історичного Товариства

Пожертву і передплату на „Українського Історика" (20 дол. річно) слід надсилати на адресу Адміністрації „Українського Історика", P.O. Box 312, Kent, Ohio 44240. УІТ звільнене від федерального податку і всі пожертви можна відтягати від державного оподаткування в Америці. Передплатники журналу рівночасно стають членами-прихильниками УІТ.

Дослідження історії України під час Другої світової війни

Наукове дослідження української історії під час Другої світової війни належить до занедбаних ділянок. Вже прийшов час, щоб докладно вивчити і насвітлити українське життя в тому бурхливому воєнному періоді. Ідеться зокрема про об'єктивне вивчення діяльности українського підпілля (ОУН і інші політичні угрупування), питання українсько-німецької співпраці в даному періоді, постання УПА отамана Тараса Бульби і ґенеза УПА Стапана Бандери, аналізи акту 30-го червня 1941 року і діяльности Української Національної Ради у Києві 1941 року, питання взаємовідносин між ОУН Мельника і ОУН Бандери, проблеми українсько-жидівських і українсько-польських взаємин.

Ідеться тут про наукове дослідження цього важливого періоду української історії, про виготовлення відповідного хронологічного довідника до даних подій і до установлення певних історичних фактів на основі джерельних досліджень. Дотепер цією проблематикою головно займалися учасники згаданих подій, а тому їхні праці дуже часто є суб'єктивні і не мають відповідної джерельної бази. Було б найкраще, якщо б учасники писали спогади з даної доби, а дослідження залишили професійним історикам.

Саме тому на форумі УІТ виринула думка покликати до життя окрему Комісію для устійнення фактів і дат із української історії 1939-1945 років. У дану комісію повинні б входити представники від УІТ-НТШ і УВАН. І лише після пробробленої праці над установленням правдивих фактів і хронології подій, українська громада, а зокрема українознавчі школи, будуть мати змогу включити цей період в шкільні підручники та в інші видання об'єктивні інформації про цей період української історії. В іншому разі без належної перевірки подій, замість об'єктивної історії, спопуляризується історія даного періоду в різних партійно-політичних насвітленнях, а це може спричинити значну шкоду.

Олександер Домбровський

ЗА НОВІ КАДРИ УКРАЇНСЬКИХ ІСТОРИКІВ

Живемо в добі атому, міжплянетарних полетів і спроб продовжування життя людини, коли математично-технічні й медичні науки розвиваються часто коштом гуманістичних, а в тому й історичних. Практика бере верх над теорією, а техніка й медицина — над гуманістикою. Такий уже напрям на шляху модерної цивілізації, де гуманістичні науки часто трактовані як підрядні дисципліни. Пригадую собі, як кільканадцять років тому студенти політехніки у Львові насміхалися не раз зі студентів філософії (тобто гуманістичного факультету), перелицьовуючи жартівливу приповідку: „Мала баба три сини, два були мудрі, а третій пішов ... на філософію".

Немає сумніву, що математика, техніка, хемія й медицина є преважливими дисциплінами в цілому контексті сучасного знання й модерної цивілізації з її винаходами й щораз то більше модернізованими формами людського життя на нашій плянеті. Стоїмо перед фактом доконаним, що матеріяльні досягнення випирають на дальший плян теоретичні студії й у дальшій консеквенції, на превеликий жаль—духові вартості людини як у індивідуальному, так і колективному аспекті. Сьогодні лікар, інженер, хемік дістануть скорше й краще платну працю, ніж гуманіст, у даному випадку історик. Все це загально відомі речі.

Але існує й друга сторона медалі тієї самої проблематики, яка своєю зрілою арґументацією боронить позиції гуманістичних, а перш за все історичних наук. Поперше, розвиток науки повинен поступати шляхом універсального засягу, а не досягненнями лише деяких дисциплін, бо це означало б протеґування одних дисциплін і дискримінацію других - „менш поплатних". Людський розум повинен сягати до всіх ділянок знання, бо лише такий шлях закономірного розвитку веде до всебічного проґресу людської духовости.

Самі технічні науки без основних підстав гуманістичного виховання можуть виростити людей-роботів, які з одного боку будуть легко розв'язувати математичні задачі, будуватимуть гігантичні технічні споруди та вирощуватимуть у пробірках різні роди біохемічних сполук або виконуватимуть складні операції людського тіла, а з другого боку, за словами польського поета, будуть „без сердець, без духу людські скелети", тобто бездушні люди -роботи, нехай і визначні фахівці у своїх професіях. Бо не технічні й медичні, а головно гуманістичні науки шліфують культурно людський інтелект, різьблять душу людини та ушляхетнюють її інтелектуально-психічну структуру. Гуманістичні науки є преважливим фактором у процесі формування світогляду людини та так званої „філософії життя".

Особливу позицію займають тут історичні науки. Сьогодні, в добі розпаношеного як ідеологічного, так і тим більше життєво-практичного матеріялу, з так званими „реалітетами" включно, промовляють до нас слова Божественного Учителя з Назарету, записані в Євангелії: „Не самим хлібом живе людина...!" Так, не самими матеріяльними досягненнями живе людина навіть сьогодні, у світі модерної (на жаль, занадто модерної"!) цивілізації. Є щось вище від самої матерії, й те „щось" відрізняє людину від тварини.

Ми, українці, які кормимося у добі незавидної займанщини надіями на вищу історичну справедливість, сильнішу від митарств цього реального світу, та ідеями з царини національно-історичної „абстракції", відчуваючи на собі нестерпний тягар „реальної" політики займанців, тим більше повинні розуміти вагу того „щось". Але навіть сьогодні, в добі самозабріхування концепціями з ідеологічного арсеналу соціо-марксистських утопій, завважуємо велику контроверсію в домені політичної думки й практики. Бо започаткована в наполеонській добі „весна народів" переживає сьогодні етап розвитку модерних націоналізмів. У той процес втягнені силою закономірних історичних факторів і ми як нарід, що стримить до власної державности. На цьому шляху історичної мандрівки століть у поході по золоте руно „сім'ї вольної, нової" посуваємося вперед, і кожна українська людина по змозі своїх сил повинна пхати наперед себе „віз" української історії до наміченої цілі.

Перед представниками сучасної української історіографії є особливе завдання: довести світові об'єктивно-науковими арґументами, що ми не непрошені вплізливці на шляху історичної мандрівки з причепленим ярликом „неісторичного народу", не безбатченки „Івани без роду, без долі", здібні лише бути погноєм для чужих культур і політично-великодержавних калькуляцій, а культурно-політично зрілий етнічний твір з національно-історичною метрикою - ідентичністю довговікового народу, який вклав своєю кров'ю, потом і всенародним генієм немалий вклад у скарбницю европейської культури вже від доби Еґейської цивілізації. В той час, коли старше покоління істориків відходить силою біологічних законів поступово у далекий вирій вічности, повинне наростати молоде покоління, яке перейме естафету дальших змагань за українську історичну правду, займаючи становища тих, що відійшли. Це є нормальна зміна, яка відбувається в історії кожного народу. Вона мусить бути забезпечена й у нас.

Добрі фахівці, історики молодшого покоління, матимуть відповідні становища та будуть записані в історії української науки як будівничі святині нашої наукової правди, зокрема в добі особливих змагань за ту правду. Історичні науки мають, без сумніву великий вплив на практичну політику сильних світу цього, доказом чого є, між іншим, московські історики, які після революції в Росії влаштувалися по різних наукових установах Заходу та своєю „російською" інтерпретацією історичного процесу на терені Східньої Европи скріпили москвофільські тенденції не лише в науковому, але й у політичному світі, особливо американському. Ось де вага історичної науки!

Тому апелюємо до молодих українських людей присвячувати себе студіям історичних дисциплін, ставати адептами, а згодом уже повновартісними фахівцями у царині історії на користь собі й нашому народові. Бо історія з допоміжними дисциплінами — це наука дуже широкого обрію й можливостей як у науково-дослідному секторі, так і в шкільництві та культурно-політично-державному житті.

Молоді друзі - студенти історичних факультетів, ставайте в лави членів-прихильників Українського Історичного Товариства та заправляйте себе поступово до науково-дослідної праці в цій Кузні української історичної науки в діяспорі, щоб згодом, як уже повновартісні члени, зайняти пости старшого покоління істориків і продовжувати діяльність УІТ на благо української історичної правди!

Любомир Винар

З рецензій

Степан Мішко „Нарис ранньої історії Руси—України", зредаґував і доповнив Олександер Домбровський, Ню Йорк—Торонто—Мюнхен, 1981, стор. 226

Одним з постулятів, що його висувала українська історична наука головно в останніх декадах нашого століття, була потреба опрацювання синтези ранньої історії Руси—України згідно з вимогами й досягненями на сучасному етапі ранньоісторичних дослідів. Третє видання першого тому Історії України—Руси М. Грушевського, яке появилося майже сімдесять років тому, вимагає уже не лише доповнень, але й деяких змін у мериторичному й методологічному аспекті з уваги на мікроаналітичне вивчення писаних джерел, а також нововідкритих археологічних матеріялів з епіграфікою включно. До того ж сама дотепрішня схема ранньої історії Руси—України вимагає докорінних змін, бо за старою схемою представники історіографії цікавилися майже виключно чужим напливовим елементом (номадними племенами) на території Руси—України (кіммерійці, скити, сармати, ґоти; гуни й інші), не звертаючи належної уваги на місцеве автохтонно-хліборобське населення, тобто предків пізнішого русько-українського народу.

Тим часом узгляднювання етноґенетичної тематики в сучасній історіографії висуває автоматично автохтонне населення даної території на перше місце в аспекті дослідів. Тому сучасний український історик Олександер Домбровський увів у

у досліди над ранньою історією Руси-України нову схему, згідно з якою основний наголос падає на досліди над можливо найдавнішим автохтонно-хліборобським населенням території України при узгляднені також і номадно-напливових елементів. Якраз праця С.Мішка являє з себе першу спробу застосування згаданої нової схеми в дослідженнях ранньої історії Руси-України, тобто О.Домбровський зредаґував і доповнив цю публікацію в дусі виробленої ним нової схеми. До речі буде підкреслити, що дана праця узгляднює максимально антську тематику згідно з поглядом, що мілітарно-державний, міжплемінний союз антів був історично-політичним прототипом державної організації Київської Руси.

Поодинокі розділи праці розглядають питання дотеперішнього стану дослідів над слов'янами, головно над південносхідними слов'янами, які ввійшли у рамки державної організації Київської Руси й які були перед тим основою антського союзу. Окрему увагу присвячено Полянській землі зі столичним градом Києвом, що було продовженням антської державної організації. Головніші висновки в українській і англійській мовах, подання вибраної бібліографії предмету та покажчик імен замикають сторінки цієї праці.

Концентруючись на своїй схемі в аспекті прадавнього й ранньо-русько-українського автохтонізму, етноґенетичного процесу та перших проявів державної організації на території України, редактор даної праці заторкнув головніші проблеми соціяльного, економічного, культурного та в кінці етнічно-політичного життя на українській території. Один розділ праці присвячено номадно-напливовим племенам, тобто головно кіммерійцям, скитам і сарматам. Етнографічний матеріял Геродотової Скитії заторкнено лише в загальному зарисі. Можливо, що треба було б зупинитися дещо більше над питанням грецької колонізації північного античного Причорномор'я з її економічно-культурними досягненнями. Але це питання вже й так належно висвітлене в науці. Тому ніякої шкоди для праці С.Мішка—Ол. Домбровського немає. Того роду завваження аж ніяк не применшують вартости публікації. С. Мішко залишив свій слід у науці своєю працею над цією публікацією, а Ол. Домбровський також дав помітний вклад у історичну науку як редактор своїми доповненнями, згідно зі станом науки на сучасному етапі дослідів, та зредаґуванням твору у дусі своєї нової схеми. Це зробило дану публікацію науково зрілою і у сфері академічного життя і з користю для популяризації ранньої історії Руси—України для ширшого читача, який цікавиться проблемами русько-української старовини. При тому належиться признання Українському Історичному Товариству, яке доклало всіх старань, щоб згадана публікація побачила денне світло й не „влежувалася" довгими роками в шуфляді. Бо наука йде вперед, а „влежувані" праці робляться перестарілими.

І в кінці в згаданій праці маємо досягнення науково-об'єктивних досліджень та відповідь на ті досить численні баламутства, поширені в колах „також науковців", які на скору руку та в дусі „актуалізування" ранньої історії Руси—України „розв'язують" проблеми праісторії й ранньої історії східньої Европи „на славу неньки України". Згадана праця дає також відповідь і тим науковим колам, які своїми дивовижними концепціями не висвітлюють, а навпаки затемнюють і проблематизують поодинокі питання з ранньої історії Руси—України.

ЩЕ ДО 1000–ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ

(Post Scriptum)

В недавно опублікованій мною статті на тему 1000-літнього ювілею офіційного прийняття християнства в Русі—Україні („Свобода" 21—22 жовтня 1982 р.) я висловив низку думок, актуальних на сьогоднішньому етапі приготувань до згаданого ювілею, та подав до загального відома деякі заходи активу Українського Історичного Товариства в цілі належного відзначення 1000-ліття хрищення з боку світу української історичної науки.

В процесі дальшої підготови й асоціяції думок насуваються ще деякі ідеї, що їх було б вказаним використати саме в пов'язанні з відзначуванням 1000-ліття. І так було б дуже вказаним видати „Білу Книгу" (збірного авторства) мартирології Православної, Католицької та Євангельської Церков в Україні, які в огні нелюдських переслідувань і жорстоких знущань з рук червоної Москви втратили сотні тисяч невинних віруючих укра-

(Продовження на ст. 8)

Хто над чим працює

Марко Антонович - зредаґував науковий збірник, присвячений В. Міяковському. Опрацьовує окремі питання історії України в XIX століттi.

Олександер Баран - опрацьовує джерельні матеріяли до історії України в ХУІІ столітті. Працює над окремими темами з історії Української Церкви.

Богдан Винар - відповідальний редактор за економічну секцію в англомовній Енциклопедії Українознавства, опрацьовує історію української економічної думки.

Любомир Винар - опрацьовує монографію про Михайла Грушевського. Закінчив працю над першою частиною історії української козаччини.

Тарас Гунчак - опрацьовує політичну історію України в XX столітті. Підготовляє до видання джерельні матеріяли до історії України в XX столітті.

Марта Богачевська-Хом'як - опрацьовує історію жіночих рухів в Україні (XIX і XX стол).

Олександер Домбровський - опрацьовує монографію, присвячену ранній історії України. Готує переклад Геродотової Скитії.

Теодор Мацьків - виготовив англомовну працю про Івана Мазепу в англійських сучасних джерелах і літературі. Це видання появиться з рамени УІТ.

Ярослав Падох - опрацьовує монографію про Лева Окіншевича.

Олександер Оглобин - опрацьовує нариси української модерної історіографії.

Орест Субтельний - опрацьовує англомовну Історію України (ілюстровану).

Василь Омельченко - редаґує працю Дмитра Дорошенка про Гетьмана Петра Дорошенка, готує бібліографію Дмитра Дорошенка.

Богдан Цюцюра - готує праці, присвячені ролі української парляментарної репрезентації в Австро-Угорській державі.

Дмитро Штогрин - працює над студією про Ф. Савченка і збирає матеріяли до другого випуску українського біографічного довідника.

Від Редакції: Просимо усіх членів УІТ надсилати інформації про їхню наукову працю (видання, участь у конференціях тощо).

ВИДАННЯ УІТ

Недавно появився „Нарис ранньої історії України-Руси" д-ра Степана Мішка за редакцією д-ра Олександра Домбровського (Ню Йорк, УІТ, 1982., стор. 226, ціна 15 амер. дол.). Цей обширний нарис ранньої історії України опрацьований в дусі нової історичної схеми, в якій увага присвячена автохтонному русько-українському етносові.

У 1982 році появилася „Автобіографія Михайла Грушевського" з 1926 року за редакцією д-ра Любомира Винара (ціна 6.50 дол., для передплатників „Українського Історика" 5 дол.) Працю видано обмеженим накладом.

До друку здано англомовну працю д-ра Т. Мацькова про Гетьмана Івана Мазепу в англійських історичних джерелах і літературі. На покриття друку цієї цінної праці збираються добровільні пожертви.

Видавничий Фонд УІТ

БУДІВНИЧІ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ

Реалізація науково-видавничих планів УІТ повністю залежить від матеріяльної допомоги наших прихильників і доброзичливих громадян та установ.

Управа УІТ вдячна усім жертводавцям за вирозуміння і допомогу. Вони — правдиві будівничі української історичної науки.

Фундатори УІТ: Тетяна і Ярослав Романишин (Торонто) — 1500 дол.; інж. Василь Мацьків (ЗСА) — 1000 дол.; Денис Мацьків (ЗСА) — 500 дол.

Меценати УІТ: мґр Мирон Приймак — 300 дол.; д-р Теодор Мацьків — 300 дол.; д-р Роман Лисяк - 200дол.; Інджекто Молд — 300 дол. Добродії УІТ: Українська Кредитова Спілка (Торонто) — 150 дол., Михайло Мацьків — 250 дол.; д-р Орест Рижій — 200 дол.; д-р Юліян Мовчан — 100 дол.

Ярослав Дацьків склав 100 дол., відзначаючи світлу пам'ять бл.п. Іванни Дацьків.

По 50 дол. склали: Іван Світ, Богдан Цюцюра, Станислава Дворян, д-р Г. Пінюта, В. Кліш, А. Яременко. Кредитова Спілка в Чикаґо, Кредитова Спілка „Певність" у Чикаґо і Д. Яременко — 55 дол.

По 35 дол. склали: П. Мацюк і Григорій Лозинський.

По 30 дол. склали: Ігор Каменецький, М. Петренко, В. Виннич і Ірина Дувало.

По 25 дол. склали: Архиєпископ Марко Гундяк, П. Куриленко, Я. Кужіль (в пам'ять пані О. Судчак за ОУН в Австралії) та Українське Національне Об'єднання (УНО) в Саскатуні.

По 20 дол. склали: І Дяків, О. Морозевич, М. Верб'яний, проф. В. Бойко й о. д-р О. Баран.

По 10 дол. склали: о. М. Харина, Василь Надраґа, Р. Іванчук, В. Когутяк і Б. Чемеринський .

По 5 дол. склали: М. Хахаліс, д-р Ст. Стецура, інж. І. Кохановський, М. Хом'як, д-р І. Ґелета, Надя Дейчаківська, Володимир Сторожинський і проф. В. Бакум.

Інші датки: по 14 дол. — Лариса Музичка і Г. Лех; Ірина Турченюк — 6 дол.

Усім жертодавцям щиро дякуємо. Фундатори і меценати УІТ стають членами Товариства на все життя і одержують ввесь час „Українського Історика".

ЧЛЕНСТВО УІТ

Наші втрати

З великим сумом повідомляємо українське громадянство, що відійшли у вічність такі члени УІТ: бл.п. д-р Михайло Тимків (2-го лютого 1982 р.) бл.п. д-р Кость Варварів (6-го червня 1982 р.), бл.п. д-р Роман Кос (3-го травня 1982 р.). Родинам покійних складаємо найглибше співчуття.

Нові члени.
(Цей список охоплює членів і прихильників УІТ):

Павло Баб'як (ЗСА), д-р Петро Стерчо (ЗСА), інж. Андрій Качор (Канада), Оля Тимцюрак (ЗСА), мґр В. Кульчицький (ЗСА), Володимир Кордуба (ЗСА), Іван Нарберт (Канада), д-р Б. Зарічний (ЗСА), д-р Лев Гаврилів (Австралія), Анна Білинська (ЗСА), Леонтина Зарицька (ЗСА), інж. Роман Бігун (ЗСА), д-р Степан Войтович (ЗСА), проф. Касіян Тучабський (ЗСА).

Членами на все життя стали: Ярослав і Тетяна Романишин (Торонто), мґр Мирон Приймак (Чикаґо) і д-р Т. Мацьків (Акрон).

Тих осіб, що бажають вступити в члени-прихильники УІТ, або передплатити „Українського Історика" і скласти добровільну пожертву, просимо виповнити залучений внизу листок:

Листок УІТ

Ім'я і прізвище: ______________________________
(англійською мовою)

Адреса: число дому, назва вулиці:

Місто....................стейт/провінція:....................зіп. число:....................

У залученні пересилаю передплату на „Українського Історика" в сумі: ....

Пересилаю добровільний даток в сумі:....................

Разом: ....

Чеки або грошові перекази виставляти на УІТ або „Українського Історика".

Редаґує: д-р Олександер Домбровський.
Адреса: 16 Clinton Terrace, Jamaica, New York, N.Y. 11432.

У вічну дорогу Петрові Оришкевичеві

У вівторок, 5-го жовтня 1982 року, несподівана і сумна вістка до глибини зворушила українську громаду Метрополії Вашінгтону, Д. К.

У той день після короткої, але тяжкої недуги відійшов у вічність неструджений виховник української молоді, видатний педагог, вчений і громадянський діяч д-р Петро Юрій Ізидор Оришкевич.

У розгарі праці, із планами на майбутнє, зі сталевою волею поборювати всі перешкоди, що рясно стелилися на його життьовому шляху, з безсумнівним переконанням про правильність своїх поглядів і чинів Покійний, хоч на 73 році життя, не хотів переходити на вигідне життя емерита.

Працювати для нації, для громади, а передусім для української молоді — це були ідеї, яким д-р Оришкевич присвятив все своє життя.

Народився П. Оришкевич 29-го квітня 1909 року в містичку Олеську, Західня Україна. Батько його Семен був судовим урядником, а мати Кароліна з Денищуків защепили християнські засади і патріотичні почування своїм дітям (а їх було всіх восьмеро), в тому й молодому Петрові.

У народній школі вчився він у рідному Олеську. Клясичну гімназію закінчив у Львові у філії державної гімназії в 1928 році. Того ж таки року вписався на навчання у Львівський університет, де студіював географію, природу і стенографію. В 1933 році здобув диплом магістра філософії. Відбувши в Перемишлі вчительску практику, Покійний вчителював у середніх школах Львова, Золочева, Ділліґену, Німеччина, а від 1955 до 1974 років — у Вашінґтоні, Д.К., в Школі Українознавства, де був директором і з великою посвятою організував і розбудував навчання у цій школі. Під його керівництвом школа дістала акредитацію Мерилендського стейтового уряду.

Бувши ще в Україні П. Оришкевич одружився з Ярославою Руденською. В Золочеві народився їм єдиний син Яромир.

В 1944 році вся родина виїхала на еміграцію, спочатку до Чехо-Словаччини, а потім до Німеччини. У Німеччині Покійний навчався в Українському Вільному Університеті, і, написавши дисертацію „Українці Засяння", дістав титул доктора філософії. В 1949 році він виїхав з родиною до ЗСА. Працював спочатку звичайним робітником, пізніше дістав державну посаду в Службі військових мап і за своїм фахом працював на протязі 26 років, аж до емеритури в 1977 році. Був він членом двох американських організацій: Асоціяції американських географів і Крайовому географічному товаристві. Як член кореспондент НТШ і довголітній секретар Осередку тієї ж організації у Вашінґтоні Петро Оришкевич був дуже активним. В його домі і за його стараннями відбувалися засідання, доповіді, сходини та наукові дискусії.

Можна сміливо сказати, що д-р Оришкевич був душею Осередку НТШ у Вашінґтоні. Дбав він і про видавничу діяльність. Писав географічні підручники для шкіл українознавства, наукові статті і дописи. Його важливіші публікації — це „Українці Засяння", „Початкова географія України й українських поселень" і „Географія українців (русинів) Великого Вашінґтону, Д.К.". Крім цього, він видав цілий ряд мап України.

Його участь в реґіональному збірнику Золочівщини, що в 1982 році появився в Торонто, причинилася чимало до успіху цього видання.

До останньої хвилини свого життя св.п. Петро Оришкевич не опускав пера. Він плянував ще видати підручник економічної географії України, який вже майже закінчив; приготовляв також матеріяли до 25-літнього ювілею Осередку НТШ у Вашінґтоні, який хотів гідно відсвяткувати.

На жаль, не довелося йому закінчити діла. У вівторок, 5-го жовтня 1982 року, о год. 2:10 перестало битися серце д-ра П. Оришкевича.

При смертному ложі були присутні дружина Покійного Ярослава і син Яромир, що є дентистом в Мериленді.

Молитви провів д-р Яромир, Покійний, заосмотрений Святими Тайнами, відійшов у вічність.

Похоронні обряди почалися Парастасом 8-го жовтня м.р. в похоронному заведенні Гайнс-Ріналді Силвер Спрінґ, Мд.

Похорон і Служба Божа в каплиці похоронного заведення почалися 4-го жовтня в 9-ій год. ранку. Каплиця ледве могла вмістити вашінґтонців і позамісцевих гостей, що численно прийшли засвідчити свою пошану і віддати останню прислугу д-рові Оришкевичеві. Похоронні відправи відслужили священики — о. Іван Оришкевич, найстарший брат Покійного, о. Петро Шавель, парох церкви Пресвятої Родини у Вашінґтоні і о. Тарас Лончина, настоятель церкви Св. Трійці у Мериленді, який проводив похоронними відправами і виголосив прощальні слова.

Зворушливо і виїмково гарно співав „ad hoc" зложений хор під проводом інж. Петра Круля і д-ра Євгена Гіля.

Довга валка автомобілів відпровадила св.п. П. Оришкевича на місце вічного спочинку, яким став для нього новонабутий український національний цвинтар-пам'ятник у Вашінґтоні.

Над відкритою могилою промовляв Теодор Царик, попрощавши Покійного від місцевого УКК і колишніх студентів гімназії у Діллінґені, де колись навчав св.п. Оришкевич, а Царик був його учнем.

Після похорону зібралася родина, представники місцевих організацій і гості в залі Пресв. Родини у Вашінґтоні, щоб традиційними поминками закінчити сумні обряди.

Тризну приготовила Ю. Тим, членкиня парафії. Присутніх було коло 130 людей. Проводив поминками брат Покійного з Бруклину д-р Осип Оришкевич.

Від НТШ прощали св.п. Оришкевича д-р Юрій Старосольський, голова Осередку, і д-р Іляріон Калиневич, член Відділу і співпрацівник. Обидва промовці підкреслили поважні заслуги Покійного для НТШ у Вашінґтоні. Від Школи Українознавства прощав Покійного теперішній директор тієї школи мгр Богдан Ясінський, що згадав заслуги Покійного для школи, Пласту і української молоді взагалі.

На кінець, в імені родини промовив д-р О. Оришкевич. Він згадав деякі факти із життя свого брата, подякував присутнім за численну участь, за вияви співчуття, квіти, вінки і щедрі пожертви на церковні цілі.

В особі д-ра Петра Оришкевича відійшла людина ідеї і праці. Заступити прогалину, яку залишив по собі Покійний, не буде легко.

Весь обряд похоронів був фільмований на звукофільмі братанком Покійного Юрієм Оришкевичем з Кливленду.

Іляріон Калиневич

25-річчя 2-го Відділу ООЛ

П'ятого грудня 1982 року в Народному Домі в Йонкерсі відзначено 25-річчя існування 2-го Відділу Організації Оборони Лемківщини, у присутності 250 гостей і членів цієї заслуженої допомогової організації.

Та щоб як слід оцінити працю ООЛ, треба повернутися до 1957 року, до відносин, які ... панували між нашою громадою і як дійшло до того, що лемки, котрі почувалися українцями, відчули потребу організуватися і спільно не тільки поборювати москво-комунофільство, але й байдужість решти громадянства в нашій справі.

До Йонкерсу в початках 1950-их років прибуло досить багато людей з різних частин України, а головним чином із Галичини і Лемківщини. Більшість з них була в молодому віці та у висліді Другої світової війни опинилася у Німеччині і Австрії і, не маючи можливости повернутися у рідний край, еміґрувала в широкий світ, найбільше до ЗСА і Канади. Новоприбулі іміґранти застали в Йонкерсі греко-католицьку церкву св. Михаїла, два громадські клюби і товариства, засновані старшою ґенерацією, котра прибула сюди перед і після Першої світової війни, здебільшого з Лемківщини.

А що тоді діялося на Лемківщині? Замінена в пустелю, зруйнована московсько-польськими опришками, а братів і сестер виселено і розкинено на західних понімецьких землях. З краю приходили листи, повні розпуки й жалю за втраченою землею і маєтками в рідних селах і містах. Що ж ми тут могли зробити? Ми знали, що мусимо допомогти їм матеріяльно і морально, щоб наші земляки могли перетривати цю трагедію, якої не зазнала ніяка частина України в тому часі.

І так 30-го червня 1957 року в залі школи св. Михаїла в Йонкерсі відбулися перші організаційні збори 2-го Відділу ООЛ в присутності 80 осіб. Місцевий парох о. Клос відкрив збори молитвою, а першим головою став Іван Сивик (обидва вже відійшли у вічність). Головним, так би мовити, рушієм-ініціятором був ред. Степан Женецький, а допомагали йому Петро Русинко, Юрій Ковальчик, Іван Пециляк, Іван Гомза, Іван Гончак, Теофіль Ропицький, Семен Гаврильчак і Петро Курило. І не дивно, що ті самі люди працюють для ООЛ донині, крім кількох, котрих Господь покликав до себе.

Минають роки наполегливої праці — висилки пачок, фондів на відбудову церков і студентам на Лемківщині, а також допомога поворотцям із західних земель в рідні гори Карпати. Потреби великі, фондів так мало, а хочеться якнайбільше зробити.

Ті самі люди, які заснували наш Відділ ООЛ також заініціювали та відновили майже всі відділи ООЛ в метрополії Ню Йорку і в Канаді.

Бувши у дружніх зв'язках з організаціями Визвольного Фронту — СУМ, ООЧСУ, УПА і братськими обезпеченевими установами, ми їм допомагали у потребі. Коли зайшла потреба закупити строї для дітей в СУМ, то ми були першими, що весь дохід із забави присвятили на ту ціль; це саме було і з пам'ятником Т. Шевченка. Коли побудовано нову церкву св. Михаїла, то наш Відділ був фундатором дзвонів на суму 5,000 долярів, мавши на увазі, що ніхто інший, а власне лемки збудували ту церкву перед Першою світової війною.

Почав виходити місячник „Лемківські Вісті", завдяки ред. С. Женецькому і Юрію Ковальчику, друкарю по фаху. Видано також книжки „Наша національна назва" ред. Степана Женецького і „Лемківщина в боротьбі за об'єднання з Україною" авторства Івана Красовського.

Важливим завданням нашим було притягнути до української громади якнайбільшу кількість лемків і не допускати, щоб вони перейшли до Лемко-Союзу, котрий має тут свій центр, що поширює чужі і ворожі нам ідеї співпраці з Москвою. Бувши одного разу присутнім на пікніку „Русаля" в Лемко парку в Монро, я побачив, як запрошували за почесний стіл і вшановували представників так званої совєтської України і Польщі. Ті люди, мабуть, у молодшому віці — сорокових і п'ятидесятих років — добре вислужилися у військових комуністичних частинах, бо інакше на такі становища ніколи б не попали, може, і самі брали участь в погромах, виселюванні і грабунку на Лемківщині. А тут дочекалися таких почестей від представників країни, котру дали наказ знищити. І насувається думка — що ділося з розумом людей! Як низько люди можуть докотитися, щоб вшановувати і вклонятися своїм погромникам і сатрапам.

Потішаючим явищем було те, що так численно прибули члени і симпатики на ювілей 25-річчя нашої організації, вказавши тим, що праця нашого Відділу ООЛ була позитивною і дала добрі висліди. До речі, слід згадати, що найбільше дітей з найновішої іміґрації, що вчаться в СУМ-і, є з Лемківщини.

Ювілейну частину свята відкрив інж. Степан Гованський і попросив інж. Михайла Бурчака, голову СУМА в Йонкерсі, проводити програмою. Молитву відмовив о. Терлецький. Про історію 2-го Відділу ООЛ мав слово Юрій Ковальчик. Головну доповідь виголосила мґр Катерина Мицьо, котра дуже цікаво представила долю Лемківщини та її трагедію.

Виступали танцювальні групи „Чайка" під керівництвом Ореста Русинка і хор СУМА під диригентурою Оксани Ференц-Макаренко; тріо — Варвара Барна, Наталка Гошко і Дарка Уздейчук, — якому акомпаньювала Славка Палилика, проспівало три гарні пісні. Наспіло багато привітів від місцевих і позамісцевих організацій, від Крайової Управи ООЛ, головою якої є Мирон Мицьо, а від Округи 42-го Відділу УНСоюзу в Пассейку привітав Іван Хомко.

Програма вечора зробила довготривале враження на присутніх, завдяки гарним мистецьким виступам і вмілому веденні Михайлом Бурчаком.

Юрій Ковальчик

Зібрано...

(Закінчення зі стор. 1)

лишається ні на покращання або ремонтування приміщень, ані на добудування.

Цьогорічний апель провадився зверненнями до вибраних осіб, яких просилося жертвувати по 100 дол. і більше. Багато пожертв отримано в сумі 1,000 дол., а декілька навіть у сумі 10,000 дол.

Збірка провадиться під наглядом Владики Василя, якому допомагає комітет, очолений Йосипом Лисогором, у такому складі: Володимир Борискевич-Бойд, Вілліям Чолій, Володимир Дармопрай, Уляна Дячук, Дмитро Григорчук, д-р Михайло Гук, Степан Ярема, Іван Когут, Юліян Куляс, Володимир Квас, Ольга Монастирська, Михайло Нагірний, Михайло Насевич, Іван Олексин, Вілліям Полевчак, д-р Ілля Прончик, Степан Скубик, Мирон Сурмач, Михайло Терпак і Стефанія Вовчак.

Приятелів і прихильників Семінарії заохочується до жертвування на Фонд, відставлення певної суми для нього в завіщаннях та заохочування рідних і знайомих до подібних починів. Всі пожертви на Семінарійний Прибутковий Фонд можна відраховувати від особистого прибутку, на який платиться федеральний податок.

В деяких випадках компанії дорівнюють пожертву працівника власною пожертвою на ту саму ціль. Про можливість таких компанійних пожертв слід у кожному випадку довідатись.

Пожертви можна висилати на адресу: Saint Basil College Seminary Endowment Fund., Bishop Chancery 161 Glenbrook Rd., Stamford, Conn. 06902.

В ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

ІВАНА ТАРАСА КОСОВИЧА

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в середу, 12-го січня 1983 р., о год. 8-ій ранком в церкві св. Михаїла в Ню Гейвені, Конн.

Просимо Рідних і Знайомих помолитись з нами за душу Покійного.

Дружина — МАРІЯ ЯРОСЛАВА
Син — БОГДАН з дружиною МАРІЯННОЮ і донями ЛЯРИСОЮ, НАДІЄЮ і ТАМАРОЮ
Дочка — АННА

Замість квітів на могилу Покійного склали датки:

на „ЦЕРКВУ в ПОТРЕБІ":

по 25.00 дол. — Мирослав і Наталка Головаті, д-р Іван і Олександра Кизики, Лев і Орися Маркові, інж. Андрій і Зірка Рудики, Ірина і Марта Рудики, о. крил. Володимир і Стефа Тарнавські, ред. Омелян і Олександра Тарнавські;
по 20.00 дол. — інж. Ігор і Віра Вальницькі, мґр. Стефан Волянський, о. Роман Ґолемба, інж. Мирон і Христина Мельники;
по 10.00 дол. — Михайло й Ірина Бойки, Іван і Василина Гузики, Василь і Евгенія Добчанські, Микола і Ольга Духновські, Галина Марків, Володимир і Осипа Маслянки, мґр Олег і Надія Микитеї;
по 5.00 дол. — Прокіп і Меланія Дитюки, Євген і Ліда Козюпи, Евстахія Матвієнко, Іван і Марія Сови, Василь і Марія Юречки.

Разом переслано до диспозиції Блаженнішого Патріярха Йосифа І. .... 350.00 дол.

на ФОНД ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА НТШ склали:

по 50.00 дол. — Мирослав і Наталка Головаті, Богдан і Галина Маркові, о. крил. Богдан і Володимира Смики, д-р Роман і Лідія Смики, о. крил. Володимир і Стефа Тарнавські, Омелян і Олександра Тарнавські;
30.00 дол. — Михайло і Марія Стиранки;
по 25.00 дол. — Андрій Головатий, Мотря Головата, Уляна Головата, Лев і Орися Маркові, о. Роман і Марта Набережні, Михайло і Дарія Савки, Андрій і Оксана Тарнавські, Марія Тарнавська, Мирон і Оксана Тарнавські, Юрій Тарнавський;
по 20.00 дол. — Михайло і Віра Гусаки, Анатоль і Неоніля Пашковські, Ірина і Марта Рудики, Юрій і Уляна Тарнавські, Володимир і Лідія Фіцаловичі;
по 15.00 дол. — Володимир і Стефа Березовські, Йосиф і Ростислава Яхницькі;
по 10.00 дол. — д-р Роман і Стефа Барановські, проф. Мирослав Борисюк, Василь і Євгенія Добчанські, Віра Карні, Ольга Шипайло;
5.00 дол. — Євген Козюпа.

Разом $765.00
Різниця курсу пожертв в амер. долярах .... $ 40.35

Вплачено до каси Патронату НТШ Сарсель в Торонті (в канадських долярах) $805.35

УСІМ ШАНОВНИМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ ЩИРА ПОДЯКА.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

ІРЕНИ з ШУХЕВИЧІВ ЛЮБЧАК

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в неділю, 16-го січня 1983 року, о год. 12-ій дня в церкві св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. і у соборі Пресв. Родини у Вашінґтоні, Д. К., о год. 11-ій перед полуднем.

Про молитви за спокій душі Покійної просять —

РОДИНА І ПРИЯТЕЛІ

Український Інститут Америки
ДРУГИЙ КОНЦЕРТ
зі серії українських композиторів

КОНЦЕРТ КАМЕРНОЇ МУЗИКИ

„КАЛИНА" Тріо:

Галина Стрілець .... *Скрипка*
Нестор Цибрівський .... *Віолончеля*
Тома Гриньків .... *Фортепіяно*

ПРОГРАМА:

1. КОСЕНКО: а) Драматичний етюд; б) Інтродукція і пролог до п'єси „Сея гіркого мигдалю" І. Кочерги.
2. В. БАРВІНСЬКИЙ: Соната для віолончелі і фортепіяну Ціс моль. а) Grade Allegro; б) Adagio Molto; в) Allegro Moderato.

Перерва

3. Н. НИЖАНКІВСЬКИЙ — Тріо Е-моль: а) Allegro con Moto; б) Tempo Giusto Rubato con Dolore; в) Allegro con Brio.

Неділя, 16-го січня 1983 р., год. 4-та по пол.
Ukrainian Institute of America, Inc.
2 East 79th Street • New York, N.Y. 10021

Український Конґресовий Комітет Америки в Дітройті

запрошує Українську Громаду машого міста й околиць на

СВЯТКОВЕ ВІДЗНАЧЕННЯ

ДЕРЖАВНОСТИ І СОБОРНОСТИ УКРАЇНИ

Неділя, 23-го січня 1983 р., 3-тя год. по пол.
Авдиторія Фітцджералд Гайскул
Раєн Ровд і 9-та Миля

У ПРОГРАМІ:

Д-р РОМАН РАХМАННИЙ .... Святкова промова
ПАВЛО ПЛІШКА .... Бас-баритон, соліст Метрополітальної Опери, Ню Йорк
ТОМА ГРИНЬКІВ .... Пяніст-віртуоз, Ню Йорк

Спонзорські квитки набувати в членів Ділового Комітету, а звичайні в наших Кредитівках і при касі в день імпрези.

Українська Автокефальна Православна Церква-Катедра св. Тройці, 559 Брум вул. в Ню Йорку, Н. Й.

повідомляє, що

в неділю, 16-го січня 1983 р., після Служби Божої, о год. 1-ій по пол.

відбудеться

КОНЦЕРТ КОЛЯДОК і ЩЕДРІВОК

Співатиме **Катедральний Хор** *під дириґентурою* **п-ні Валі Наливайко**

Після Концерту в церковній залі — **ЧАЙ та СОЛОДКЕ.**
Прибуде також на це свято **„ДІД МОРОЗ".**
ВСІХ СЕРДЕЧНО ЗАПРОШУЄМО.

ПАРАФІЯЛЬНА РАДА — Настоятель Парафії о. протопресвітер **АРТЕМІЙ СЕЛЕПИНА**

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в понеділок, 3-го січня 1983 року, на 81-му році життя відійшла у Вічність, по довгій і тяжкій недузі, наша ДРУЖИНА І СЕСТРИЧКА

бл. п.

ЕВГЕНІЯ МИСЬКА з дому МОКЛОВИЧ

В смутку залишились:
муж — ВОЛОДИМИР
брат — ДОЗЬО з родиною у Канаді

АДРІЯН БОГДАН КАРМАЗИН

професор коледжу в Лорейн, Огайо.,

упокоївся по довгій і тяжкій недузі дня 6-го січня 1983 р., на 47-му році життя.

о. ВОЛОДИМИР — батько
ВІРА — сестра з дітьми і чоловіком
діти:
АДРІЯН ВОЛОДИМИР — син
РОКСОЛЯНА й АНІЗІЯ — доньки
та ближча й дальша Родина

ПОХОРОН відбувся 10-го січня 1983 р. з церкви св. Йосафата в Пармі на цвинтарі св. Петра й Павла в Пармі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Замість квітів, просимо складати жертви на будову церкви св. Йосафата в Пармі.

САЛЮТ!
Побратимові і Командирові
бл. п. пор.

ЮРКОВІ ЛОПАТИНСЬКОМУ-КАЛИНІ

(ПОЛКОВНИКОВІ УПА)
який відійшов від нас 16-го листопада 1982 року.

Вельмишановній Дружині Анні та Рідні складаємо наші глибокі співчуття.

Побратими з „Нахтіґаль" (ДУН)

У невимовному смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що 9-го січня 1983 року, трагічно загинув в автомобілевій катастрофі, на 25-му році життя, наш Найдорожчий СИН, БРАТ І СЕСТРІНОК

бл. п.

інж. РОМАН ІВАНЧИШИН

член Пластового Куреня „Хмелі"

ПАНАХИДИ відбудуться 11-го і 12-го січня 1983 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Riverdale Funeral Home, 5044 Broadway, New York, N.Y. (коло 214 вул.).

ПОХОРОН відбудеться 13-го січня 1983 р., о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до церкви Покрова Преч. Діви Марії в Бронксі, Н. Й., а відтак на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Горем прибиті:
батьки — ВАСИЛЬ І ІРИНА
сестра — МАРТА
Ближча і дальша Родина в ЗСА і Канаді

Літопис...

(Продовження зі стор. 6)

інських людей, а в тому єпископів, священиків, монахів та провідних осіб українського Євангельського руху. В данному випадку большевицький Молох розправився (і розправляється далі на очах цілого так званого культурного світу) жорстоко з християнством і заразом із українською національністю, бо наші Церкви є стисло пов'язані з нашим народом і мають виразно національний характер.

Саме тепер, коли розгортаються приготування до належного відзначення 1000-ліття, слід пригадати зібраним і опрацьованим фактологічним матеріялом Заходові, скільки жертв довелося зложити українській національній спільноті у змаганнях з воюючим безбожництвом московсько-совєтського стилю за збереження християнської віри й цивілізації на Сході Европи. В той спосіб пригадаємо Заходові, що Україна є реальним забором християнської цивілізації на Сході Европи. Нехай знає Царгород, хто криється замасковано за московським патріярхатом. Нехай знає Ватикан, що варті розмови в дусі екуменізму з російськими духовниками, зодягненими в ряси, послушними підголосками московсько-совєтського режиму. Нехай знають наївні протестанти зі Світової Ради Церков разом з Білі Ґремом й багатьма іншими проповідниками з Біблією під пахою, які рівночасно братаються з підсовєтськими „православними братами", що простягнена до них червона рука вимордувала мільйони невинних християн українського роду включно з жертвами штучно витвореного голоду в Україні.

Було б далеко розумнішим і етичнішим потягненням для світової церковної політитки, коли б у зв'язку з 1000-літнім ювілеєм офіційного прийняття християнства в Русі-Україні Царгород остаточно визнав у юридично-канонічному аспекті Українську Православну Церкву в діяспорі як окрему еклезіястично-національну Одиницю в сім'ї Православних Церков, а Ватикан затвердив остаточно Патріярхат Української Католицької Церкви в дусі християнської любови, пошанування національного принципу та признання за незчисленні жертви, що їх понесла й поносить далі катакомбмна Українська Католицька Церква на рідних землях. Треба льояльно пригадати Царгородові й Ватиканові та Світовій Раді Церков, що вищими від церковної політики є вічно зобов'язуючі принципи Христової Науки й Божої справедливости. Божественний Учитель з Назарету не кермувався „високою" політикою й калькуляціями, а „чинив волю Отця".

Компетентні чинники наших Церков мусять безумовно діяти максимально в тому напрямі саме тепер, використовуючи нагоду 1000-ліття, що його не можуть поминути мовчанкою Царгород і Ватикан. Там є також прихильні нам люди, треба лише допомогти їм звільнитися від ілюзій „екуменічних реалітетів", пов'язаних з діялогом з московським патріярхатом. Крім того належить подбати, щоб Ватикан і Вашінґтон випустили поштовий значок з нагоди нашого 1000-ліття аналогічно до того, як Вашінґтон випустив поштовий значок з нагоди ювілею християнізації Польщі. Це й є постуляти в зв'язку з 1000-літтям, які стукають настирливо до дверей нашої національної свідомости й політичної зрілости.

Актив Українського Історичного Товариства здає собі справу зі завдань, які наложені на нього нашими обставинами в добі, коли ворог хоче видерти нашому народові зі серця любов до Бога й батьківщини. В пляні УІТ є порозумітися з Проводами наших Церков і науково-культурних Установ та працювати разом з ними скоординованою дією на полі гідного відзначення нашого міленарного ювілею на славу Богові й користь нашому народові.

Олександер Домбровський

Нові випуски „Українського Історика" за 1982 рік

Новий випуск „Українського Історика" (ч. 1-2 за 1982 р.) появляється з деяким запізненням через певні ускладнення в мюнхенській друкарні і за це прохаємо вибачення. Дане число вже зложене і в короткому часі буде розіслане усім передплатникам. Зміст числа 1-2, 1982: Дмитро Дорошенко: „Що таке історія Східньої Европи?"; Олег Ґерус: „Маніфестація козацької ідеї в модерній історії України" (англомовна стаття); Ігор Зєлик: „До питання взаємовідносин між історією та соціологією". Історична документація — Юрій Бадзьо: „Знищення і русифікація української історичної науки в Україні". Грушевськіяна — Любомир Винар: „Матеріяли до біографії Михайла Грушевського". Дискусія — Олександер Домбровський: „Що таке історія України?". Резензійні статті — Марко Антонович: „Ювілейне видання УНІ ГУ" (випуск присвячений проф. О. Пріцакові) . Крім того в окремому розділі „Огляди-рецензії" поміщено критичні рецензії на історичні видання українською, німецькою, англійською, польською і російською мовами. Наукова хроніка подає важливі інформації про українське наукове життя за 1982 рік.

Число 3-4 „Українського Історика" за 1982 рік уже здано до друку. Це число присвячене 100-літтю з дня народин трьох визначних українських істориків: Дмитра Дорошенка, Вячеслава Липинського і Михайла Слабченка. Дослідження наукової спадщини цих трьох істориків подане в статтях Олександра Оглоблина, Богдана Винара, Марка Антоновича і Любомира Винара. Окремий розділ присвячено 100-літтю українського поселення в Канаді з працею сенатора Павла Юзика. Також у ч. 3-4 друкуються статті Ярослава Падоха, Ігоря Каменецького, Олександра Барана та інших дослідників. Це число містить у собі багатий рецензійний відділ і хроніку наукового життя.

Увага! Увага!
ІЗ НОВИХ ВИДАНЬ
ЗБІРКА ПОЕЗІЙ
Обкладинка роботи мистця БОГДАНА ТИТЛИ
74 сторінки
Ціна: $4.90 з пересилкою
Мешканці стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.
ЗАМОВЛЯТИ:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Сторінка Сеньйорів...

(Закінгення зі стор. 5)

2. КОНФЕРЕНЦІЯ СЕНЬЙОРІВ УКРАЇНСЬКОГО БРАТСЬКОГО ГОЮЗУ

На З'їзді сеньорів УБСоюзу на „Верховині" в червні 1981 року створено Секцію Сеньйорів УБС з завданням аналогічними до нашого Об'єднання. Головою обрано С.Віхара, а заступником Й. Харину. Цього року у місяці вересні відбулася річна Конференція Секції Сеньйорів УБС, сполучена з семінарем, в якому взяли участь спеціялісти різних ділянок, що мають відношення до справ і проблем сеньйорів. Секція має свій Будівельний комітет, який плянує побудову кондомініяльних будинків на „Верховині", подібно як УНС на Союзівці.

Треба відмітити, що в Конференції взяли участь майже всі члени Головної управи УБС на чолі з головою І. Олексиним.

3.ІНСТИТУТ ҐЕРОНТОЛОГІЇ В КИЄВІ

В Києві при Академії наук існує єдиний на терені СССР Інститут ґеронтології, оснований в 1958 році. Учені Інституту досліджують усі проблеми, зв'язані зі старінням людського організму, та розпрацьовують заходи, спрямовані на запобігання передчасній старості та на продовжування повноцінного життя.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ

Сеньйори в Америці, об'єднані в різних організаціях, творять велику силу, з якою мусять рахуватися законодатні й адміністраційні чинники. І так відомо, що Адміністрація президента Реґена, здійснюючи програму обмеження державних витрат, мала на думці зменшення пенсій соціяльного забезпечення, зокрема хотіла анулювати додатки, зв'язані з піднесенням коштів прожитку в наслідок зросту інфляції. Вчасні й рішучі протести зорганізованих сеньйорів та наслідок вжиття сили сеньйорів у акції.

Ми, українські сеньйори, не повинні відставати в справі самоорганізації. На жаль, серед наших сеньйорів помічаються тенденції—стояти осторонь з боку і не брати участи в організованому житті сеньйорів.

Ми знаємо, що велика кількість сеньйорів є активні у відділах УНСоюзу, багато з них брали участь в останній Конвенції УНСоюзу в Рочестері. Але середних вкорінилася чомусь помилкова думка, нібито до Об'єднання повинні належати виключно неактивні члени УНСоюзу.

Цю нагативну настанову до Об'єднання треба переборoти. Об'єднання хоче згуртувати усіх сеньорів, тобто усіх тих членів УНС, які закінчили шістдесят років життя, а в першу чергу— активних у відділах і територіяльних об'єднаннях відділів УНС. Справи сеньйорів і їх потреби повинні лежати на серці самих сеньйорів насамперед. Тільки через сильну організацію можуть сеньйори осягнути свої суспільні цілі та мати більший голос у справах УНС та у громаді взагалі.

Сеньйори! Не марнуймо і не закопуймо нашого найбільшого скарбу, яким є наш довголітний життєвий досвід, але поставимо його на службу нашій спільній справі. Ставаймо членами Об'єднання та берімо активну участь у здійсненні його проєктів. Ставаймо на шлях самодопомоги й творімо клюби сеньйорів по осередках. Приїжджаймо на річні з'їзди сеньйорів на Союзівці і спільно радьмо про наші справи. Нехай ні один сеньйор не залишиться поза своїм Об'єднанням.

Нижче подаємо форму заяви вступу в члени Об'єднання і просимо усіх сеньйорів, які ще не стали членами Об'єднання, щоб виповнили заяву і разом з вкладкою переслати на адресу нашої фінансової референтки. Вкладка лишиться незмінна—два доляри річно. Адреса фінансової референтки така: Mrs Helena Chornomaz, 1213 Rony Road, Union, N.J 07083

ТВОРІМ СИЛУ СЕНЬЙОРІВ

Заява вступу в члени Об'єднання Сеньйорів УНС:

Ім'я і прізвище......
Число дому.......
Місцевість......
Число телефону.....
Відділ УНС.....
Стейт..... Зіп.....
Дата уродження......
Підпис апліканта....
Дата виповнення заяви.....

Просимо виставляти чеки або „моні ордерс" на : Association of UNA Seniors.

„Кво вадіс"...

(Закінчення зі стор. 2)

ням Зелених, які, як зазначено вище, голосять антиамериканські і майже відверті просовєтські гасла. Якщо соціялісти не здобудуть у березні абсолютної більшости, вони можуть піти на якусь угоду із Зеленими, що може цілковито змінити всю дотогочасну політику Німеччини супроти Америки і НАТО. Деякі висловлювання соціялістів наводять різні оправдані здогади. Наприклад, вони закидають канцлерові Колеві, що він є безкритичним відбирачем наказів з Вашінгтону. Вони теж при кожній нагоді підкреслюють необхідність домовлення із СССР: останні пропозиції Андропова (про зменшення совєтських ракет в Европі до кількости таких ракет англійських і французьких), що їх рішуче відкинули Америка, Англія і Франція, а також і уряд Коля, — ці пропозиції Андропова соціялістичний лідер Брандт і інші соціялісти вважають за можливі, як базу для дальших розмов.

Які є перспективи щодо укладу політичних сил у Німеччині після виборів у березні 1983 року? Якщо ліберали не осягнуть 5 відсотків голосів виборців, то християнським демократам залишатиметься тільки одна шанса: здобути для себе абсолютну більшість. Якщо ні, тоді постає питання, чи абсолютну більшість зможуть здобути соціялісти і чи дістанеться до Боннського парляменту партія Зелених. Це останнє було б найгіршою перспективою, бо тоді соціялісти, якщо не матимуть абсолютної більшости, матимуть перед собою спокусу утворити уряд при такій чи іншій підтримці Зелених.

Що є в межах можливого? Після виборів у Гамбурзі (де соціялісти здобули абсолютну більшість, хоч це, правда, їхня твердиня, де вони десятками літ мали владу у своїх руках, а ліберали не пройшли до парляменту і при значних втратах також для християнських демократів) ніхто не рішається робити якихось цілком певних прогноз: може бути абсолютна більшість християнських демократів, може бути така ж абсолютна більшість для соціялістів, можуть також дістатися до Боннського парляменту Зелені і навіть ліберали (хоч це є найменш правдоподібне). В кожному разі, якщо уряд в Бонні після березня 1983 року буде в руках соціялістів (з підтримкою чи і без неї Зелених), то це може означати великий вплив на світову політику, на політику західнього, т. зв. вільного світу.

Накінець, варто ще сказати кілька слів про дальшу ролю нинішнього голови Баварського уряду, Штравса, відомого противника совєтської гегемонії у світі. Він почуває себе цілком добре в Баварії, бо тут він безконкуренційний. Але його замилування в світовій політиці і великі політичні здібності кличуть його радше до відограння ще міродайної ролі в Бонні. Єдиний гідний для нього пост — це віцеканцлерство і міністерство закордонних справ, про що відверто вже тепер пише німецька преса. Але ці пости він зможе мати лише тоді, якщо ліберали не дістануться до майбутнього парляменту в Бонні, бо їх займає тепер ліберальний лідер Ґеншер. Якщо ж ліберали не осягнуть 5 відсотків у виборах, то дуже правдоподібно, що і християнські демократи не зможуть творити уряду в Бонні, бо не матимуть для цього абсолютної більшости. Отже, виходить, що Штравс може бути міністром закордонних справ лише при умові поразки лібералів. Але якщо ліберали програють, то однаково дорога до Бонну буде для Штравса (якому вже 67 років) закрита...

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10003

ВСІ НОВІ ЦІННІ КНИЖКОВІ ВИДАННЯ ВИ ОДЕРЖИТЕ В АРЦІ, напр. „Спомини" Й. Гірняка, „Свідок" В. Барки, Істор. Атлас, Монографія П. Андрусева, та багато-багато інших.

HELP WANTED

ASSISTANT DESIGNERS/ PATTERNMAKERS
COUTURES, SAMPLEMAKERS, SEAMSTRESSES, TAILORS.
Pleasant congenial working conditions, beautiful atmosphere plus overtime. All positions available.
(212) 683-4993

REAL ESTATE

ROMAN RYCHOK
REAL ESTATE & INSURANCE
1339 Springfield Avenue
Irvington, N.J. 07111
АСЕКУРУЄМО
авта, будинки, хатні речі, дорогоцінності, бизнеси, від вогню, грабунків, особистої відповідальности (liability) Потрібні інформації подасть
ПЕТРО РИЧОК
забезпеченевий аґент — брокер — (201) 373-6434
(201) 373-6453

НА ПРОДАЖ БУДИНКИ
2, 6, 60 і 120 родинні, бизнеси, будинки, апартаменти до винайму.
BROADWAY REALTY CO.
75-08 Broadway
Elmhurst, N.Y. 11373
Тел.: (212) 478-5858

СПЕЦІЯЛЬНА НАГОДА ДЛЯ ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ:
ПОДВОЇТЬ СВОЄ ЖИТТЬОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗ ЛІКАРСЬКИХ ОГЛЯДИН!

ХТО МОЖЕ ПОДВОЇТИ СВОЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ?
Всі теперішні члени УНСоюзу у віці 0 до 65 років.

ЯКИЙ ПЛЯН ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОЖНА ВИБРАТИ?
У віці 0 до 60 років можна вибрати один із плянів життьового або вивінувального забезпечення.
У віці 61 до 65 років тільки грамоти на ціле життя кляси W.

ЯКІ ВКЛАДКИ ТРЕБА БУДЕ ПЛАТИТИ?
Висота вкладок за ці нові грамоти буде відповідна до вибраної кляси та теперішнього віку члена.

НА ЯКУ СУМУ МОЖНА НАБУТИ ГРАМОТУ?
На суму рівну теперішньому забезпеченню члена в УНСоюзі, або меншу. Мінімальна сума, що її можна набути, це $1,000.

ЧИ ТРЕБА ПРОХОДИТИ ЛІКАРСЬКІ ОГЛЯДИНИ?
Аплікації приймає Головна Канцелярія УНСоюзу без лікарських оглядин. Тільки у випадку ствердження недомагань чи недуги вона може зажадати доповнення аплікації висліდом лікарських оглядин.

УВАГА! ЦЮ АКЦІЮ ПРОДОВЖЕНО до 31-го БЕРЕЗНЯ 1983 р.

З цієї нагоди можуть скористати члени, які досі цього не зробили.

В справі цього забезпечення просимо звертатися до секретарів Відділів УНСоюзу. Коли бажаєте одержати аплікації та додаткові інформації про це забезпечення з Головної Канцелярії УНСоюзу, перешліть свою адресу (по-англійськи) до
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
P.O. Box 17a ■ Jersey City, N.J. 07303

(Ім'я та прізвище)
(Число дому та вулиця)
(Місцевість, стейт чи провінція, поштовий код)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Слухайте
РІДНІ АКОРДИ
УКРАЇНСЬКУ РАДІОПЕРЕДАЧУ
з радіостанції WPOW — 1330 AM
з Ню Йорку кожного четверга
о год. 7-ій веч.

SPECIAL CHRISTMAS RATES
25% off
regular price of one year's subscription to The Ukrainian Weekly

$3.75 for UNA members (regularly $5)
$6 for non-members (regularly $8)

Give the yearlong gift to your family, friends, colleagues — or yourself.

Please send The Weekly as a gift to:
Name
Address
City State Zip
UNA member: ☐ yes ☐ no

In addition, send The Weekly to me:
Name
Address
City State Zip
UNA member: ☐ yes ☐ no

☐ Bill me.
☐ Payment enclosed.

Mail to: THE UKRAINIAN WEEKLY
30 MONTGOMERY ST.
JERSEY CITY, N.J. 07302

Offer expires January 15, 1983. New subscriptions only.

РІЧНИКИ
„МИ Й СВІТ"
1982 або попередні по 4.00 дол.
ART GALLERY
R.R. 2, Niagara Falls
Canada L2E 6S5

Сторінок 229
Ціна $12.50, пересилка 1.00 ам. дол.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.
ЗАМОВЛЯТИ:
"SVOBODA" BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

КОЛИ ПОДОРОЖУЄТЕ:
• АВТОМ власним або чужим
• АВТОБУСОМ
• ПОЇЗДОМ
• ЛІТАКОМ
• чи КОРАБЛЕМ
всюди і завжди хоронить Вас
акцидентова грамота
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

• РОЗШУКИ •

Бажаю нав'язати листування з моїми товаришами з чортківської гімназії, такими як: Бараник, Бедрій, Боднар, Козанкевич, Росляк, Скремета, Шорпита, о. Хотицький. Хто знав би їхню адресу, або вони самі, прошу писати на адресу:
Olaf Kuzyl, Dipl. Ing.
Sendlingen Strasse 55/IV
D-8000 Muenchen 2
West Germany

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних ґранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку і св. Духа — відома солідна фірма
CYPRESS HILLS MONUMENTS
ВОЛОДИМИР БІЛЯНСЬКИЙ
Walter Bielanski
К. М. КАРДОВИЧ
Constantine M. Kardovich
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (212) 277-2332
Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-5 по полудні, в неділю 10-4 по пол.
Miami, Fla. (305) 653-5861
На бажання і для вигоди клієнтів, радо заїдемо до Вашого дому з проєктами і порадами.

•FUNERAL DIRECTORS•

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА І ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere In New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568